Nr. 9. **Lublin, dnia 14 marca 1928 r.** **Rok IX.**

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Cena niniejszego numeru wynosi 1 zł. 50 gr. Przedpłata na prenumeratę Dziennika Urzędowego Woj. Lub. na I półrocze wynosi 6 zł. Dziennik Urzędowy przyjmuje ogłoszenia instytucyj społecznych i użyteczności publicznej, zaś od osób prywatnych tylko takie, które wynikają ze stosunku do władz rządowych i wymienionych instytucyj. W ogłoszeniach opłata za wiersz drobnego pisma jednoszpaltowego lub jego miejsce wynosi 50 groszy, za szpaltę 30 zł., za stronę 60 zł. Za ogłosze ia o zagubionych dokumentach liczy się 10 groszy od jednego wyrazu. Za ogłoszenie o rejestracji stowarzyszeń 5 zł. Wszelkie należności należy wpłacać do Pocztowej Kasy Oszczędności na konto czekowe Nr. 100.200.

Redakcja i Administracja: Gmach Urzędu Wojewódzkiego Niecała Nr. 14, drzwi 29 (I p.)

Numer niniejszy jest poświęcony w szczególności sprawie kredytów dla Komunalnych Kas Oszczędności, hodowlanych, meljoracyjnych, obligacyjnych i na wyrób cegieł, ponadto zawiera Protokuł II posiedzenia Wojewódzkiej Rady Naprawy Ustroju Rolnego.

A.

69.

Pismo okólne Wojewody Lubelskiego do wszystkich Panów Przewodniczących Wydziałów Powiatowych i Panów Starostów na terenie Województwa Lubelskiego *w sprawie zasad ogólnych przy udzielaniu kredytów dyskontowych dla Powiatowych Kas Oszczędności, pożyczek na podniesienie hodowli, pożyczek na cele meljoracyjne oraz pożyczek obligacyjnych w Banku Gospodarstwa Krajowego.*

L. 86/Sm.

W uzupełnieniu mego pisma okólnego z dn. 5.XII 1927 r. L. 10260/Sm. (Dz. Urz. Woj. Lub. № 23 ex 1927) podaję do wiadomości:

I) Zasady stosowane przez Bank Gospodarstwa Krajowego wobec powiatowych kas oszczędności przy udzielaniu kredytów dyskontowych:

a) pożyczki nie powinny zasadniczo przekraczać zł. 500—tak ze względu na bezpieczeństwo, jak i też szczupłe fundusze,

b) kredyty udzielane byc winne na okres 3-ch miesięcy z prawem prolongaty—przy częściowej spłacie na dalsze 3 miesiące.

Chodzi o równomierne rozkładanie kredytów bez stwarzania ludzi uprzywilejowanych.

c) pożyczki mają być jedynie udzielane drobnym rolnikom i rzemieślnikom,

d) pożyczki mają być udzielane jako kapitał obrotowy dla poprawiania warsztatów i podnoszenia ich dochodowości,

e) cel pożyczki ma być b. dokładnie badany.

Pożyczki na inwestycje, umarzające się w długich okresach winny być wykluczone; do tego służą specjalne (fundusze) o celach ściśle określonych,

f) weksle mają być podpisane pełnem imieniem i nazwiskiem, — niepiśmienni mają położyć znak ręki (wykluczone są odciski palców) potwierdzony rejentalnie,

h) weksle mają być domicylowane w siedzibie odnośnych Kas,

g) weksle mają być zaopatrzone conajmniej w 2 podpisy materjalnie i moralnie pewne,

i) na zabezpieczenie kredytu redyskontowego Kasy mają złożyć weksel kaucyjny z deklaracją, podpisany przez Powiatowy Związek Komunalny i daną Kasę.

II) Zasady stosowane przez Ministerstwo Rolnictwa i D. P. przy udzielaniu pożyczek na podniesienie hodowli za pośrednictwem Państwowego Banku Rolnego.

Ministerstwo Rolnictwa i D. P. przekazuje sumy, przewidziane w budżecie Ministerstwa Rolnictwa i D. P. na podniesienie hodowli, a przeznaczone na udzielanie pożyczek Państwowemu Bankowi Rolnemu do administracji na podstawie §§ 3 i 48 statutu Państwowego Banku Rolnego (Dz. U. R. P. 1925 r. № 69, poz. 487) na zasadach następujących:

1) Pożyczki mogą być udzielane na zakup bydła rogatego, owiec, trzody chlewnej i drobiąt, a także na organizację przerobu i zbytu tych zwierząt i ich wytworów, oraz instalacje, związane z urządzaniem przetargów i wystaw zwierząt gospodarskich i ich wytworów i z doświadczalnictwem z zakresu wytwórczości zwierzęcej oraz na uprawę pastwisk.

2) Pożyczki udzielane będą zarówno osobom fizycznym, jak i osobom prawnym za zabezpieczeniem, przewidzianem w statucie Państwowego Banku Rolnego dla operacji kredytowych Banku, a uznanym w każdym poszczególnym wypadku przez Dyrekcję Banku za wystarczające.

3) Termin spłaty pożyczek nie może przekraczać:

a) na zakup bydła rogatego — 3 lat,

b) na zakup owiec, trzody chlewnej i drobiąt — 1 roku,

c) na budowę mleczarni spółdzielczych parowych — lat 10,

d) na budowę mleczarni spółdzielczych ręcznych — lat 5,

e) na budowę urządzeń, służących do zbytu i przerobu, wymienionego w § 1 inwentarza i jego wytworów — lat 10,

f) na instalacje, związane z urządzeniem przetargów i wystaw zwierząt gospodarskich i ich wytworów i z doświadczalnictwem z zakresu wytwórczości zwierzęcej oraz na uprawę pastwisk — 5 lat,

g) na kapitał obrotowy dla rolniczych organizacji, mających na celu zbyt inwentarza i jego przetworów — 1 roku.

4) Pożyczki, udzielane na okres jednego roku lub krócej, będą spłacane jednorazowo w terminie płatności pożyczki.

Spłata innych pożyczek rozpoczyna się po upływie roku od dnia zaciągnięcia pożyczki, oblicza się w równych ratach półrocznych i kończy się w dniu upływu terminu pożyczki.

5) Oprocentowanie, pobierane od dłużników, będzie wynosiło: od pożyczek, wymienionych w p. 3 pod a, b — 8%, c, d, e, f — 6% i pod g — 10% w stosunku rocznym. Od powyższego oprocentowania Państwowy Bank Rolny będzie potrącał na pokrycie własnych kosztów administracyjnych — 2% w stosunku rocznym od pożyczek, wymienionych w p. 3 pod a, b i g, oraz 1% w stosunku rocznym od pożyczek, wymienionych w p. 3 pod c, d, e, f.

6) Odsetki obliczane od niespłaconej części sumy płatne są zgóry w ratach półrocznych. Sumy ściągnięte przez Bank Rolny tytułem odsetek lub zwrotu kapitału winny być bezwłocznie przelewane do centralnej Kasy Państwowej na odpowiednią pozycję dochodową Ministerstwa Rolnictwa. Państwowy Bank Rolny przedkłada Ministerstwu Skarbu kwartalne sprawozdania o stanie tego kredytu.

7) Pożyczki przyznaje Dyrekcja Państwowego Banku Rolnego zgodnie ze statutem Banku w myśl zasad wyżej wskazanych. Całkowitą odpowiedzialność za dostateczne zabezpieczenie pożyczek i ich ściągalność ponosi Państwowy Bank Rolny. W posiedzeniach Dyrekcji bierze udział

delegat Ministerstwa Rolnictwa i D. P. z głosem doradczym i opinjodawczym oraz z prawem sprzeciwu w razie różnicy zdań pomiędzy nim a Dyrekcją Banku co do celowości przyznanych pożyczek. W wypadku zgłoszenia przez delegata sprzeciwu, ostateczna decyzja należy do Ministra Rolnictwa i D. P. — Nie dotyczy to pożyczek, odrzuconych ze względu na niedostateczne zabezpieczenie.

8) Pożyczka musi być użyta wyłącznie na cel, na jaki została przyznana. W razie użycia na inny cel, albo nieuzasadnionej zwłoki w użyciu pożyczki wedle przeznaczenia, pożyczka staje się, bez względu na termin, wymagalną i podlega natychmiastowemu zwrotowi na żądanie Banku.

9) Bank inkasuje i ściąga od dłużników raty oraz wszelkie inne należności z tytułu wydanych pożyczek, jak również prowadzi odrębną księgowość tego kredytu.

10) Ministerstwu Rolnictwa D. P. służy prawo nadzoru nad prawidłowem zużyciem powierzonego kredytu i udzielanych pożyczek.

III) W mojem piśmie okólnem do Panów Przewodniczących Wydziałów Powiatowych z dnia 5 grudnia 1927 r. L. 10260/Sm., zamieszczonem w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego № 23, poz. 346 jako załącznik № 2 podałem wzór uchwały, wymaganej przez Bank Gospodarstwa Krajowego przy zaciąganiu pożyczek obligacyjnych.

Ponieważ Bank Gospodarstwa Krajowego pożyczki długoterminowe udziela tylko w walucie złotowej (złotych w złocie), przeto uchwały związków komunalnych o zaciągnięciu pożyczek muszą również opiewać na sumy wyrażone w złotych w złocie. Z tego też powodu zechcą Panowie Przewodniczący uzupełnić wzór uchwały podany przezemnie w powołanym wyżej dzienniku przez dodanie przed słowami „w 7%-wych obligacjach“ słowa „złotych w złocie“.

Na skutek tej poprawki całe pierwsze zdanie uchwały ma otrzymać brzmienie:

„Sejmik Powiatowy Rada Gminna (imieniem) . . . . powiatu — gminy postanawia w celu . . . . zaciągnąć w Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie pożyczkę w kwocie . . . . złotych w złocie w 7-procentowych obligacjach komunalnych, opiewających na złote w złocie, spłacalną w latach . . . . pod warunkami dla tego rodzaju pożyczek przepisanymi.

IV. W uzupełnieniu punku IV litera C) powołanego powyżej mego pisma okólnego z dnia 5.XII-1927 L. 10260/Sm. (Dz. U. W. L. № 23) zawiadamiam Panów Przewodniczących (Starostów), że oprócz Państwowego Banku Rolnego obecnie także Bank Gospodarstwa Krajowego udziela kredytu związkom komunalnym, spółkom wodnym i innym osobom prawnym na

cele meljoracji rolnych.

Kredytu tego udziela Bank Gospodarstwa Krajowego zarówno na meljoracje szczegółowe jak: odwadnianie, drenowanie, nawadnianie, meljoracje torfowisk i t. p., jak też **na meljoracje podstawowe** a zatem na regulacje rzek.

Omawiany kredyt bywa udzielany tak na wykonanie robót meljoracyjnych, jak też **na sporządzanie projektów technicznych** meljoracji szczegółowych i podstawowych.

Podania o ten kredyt należy wnosić bezpośrednio do Centrali Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie, a odpis wniesionego podania należy mnie przedstawiać celem ewentualnej interwencji w Banku o szybkie i przychylne traktowanie sprawy.

Wojewoda Lubelski
(—) *A. Remiszewski.*

Lublin, dn. 29 lutego 1928 r.

70.

Pismo okólne Wojewody Lubelskiego do P.P. Starostów Województwa Lubelskiego *w sprawie kredytów z Banku Gospodarstwa Krajowego na cele powiększenia produkcji cegieł.*

L. 1320/Sm.

Nawiązując do pisma mego z dnia 5 grudnia 1927 roku L. 10260/Sm. w sprawie kredytów dla Związków Komunalnych, Kas Oszczędnościowych i t. d. ogłoszonego w Dzienniku Wojewódzkim № 23, komunikuję, że Bank Gospodarstwa Krajowego udzielać będzie przez swą Centralę i Oddziały właścicielom cegielni kredytów obrotowych i inwestycyjnych.

I. Kredyt obrotowy będzie udzielony w formie:

a) pożyczek terminowych, których wypłata nastąpi w dwu terminach.

Pierwszej połowy bezzwłocznie po przyznaniu na wydatki z powodu kopania gliny i t. p.

Drugiej połowy w czasie od 1 kwietnia 1928 r. na wydatki z powodu robocizny, zakupu materjałów do fabrykacji w czasie wypału i t. d.

b) dyskonta weksli.

Kredyt obrotowy w formie pożyczki terminowej będzie udzielany:

1) na sześć miesięcy z ewentualnem prawem częściowej prolongaty,

2) wyłącznie na powiększenie produkcji cegieł, (zatem z wykluczeniem wszystkiej innej produkcji ceramicznej).

Z kredytu obrotowego mogą korzystać wszystkie cegielnie mechaniczne, zwyczajne zaś tylko w tym wypadku, jeżeli roczna produkcja wynosi conajmniej 500.000 sztuk cegieł.

Podstawą wymiaru kredytu będzie zdolność produkcyjna cegielni, ustalona w każdym poszczególnym wypadku przez eksperta Banku z tem, że na jeden miljon zdolności produkcyjnej cegieł, udzielany będzie kredyt do wysokości 20.000 zł. Zastosowanie tej normy pozostawione jest do indywidualnego traktowania Oddziałowi B. G. K. w Lublinie.

Jako zabezpieczenie kredytu służyć będzie:

a) weksel z wystawienia właściciela cegielni na sumę udzielonego kredytu z terminem wystawienia, jednakże bez terminu płatności — weksel będzie stanowił zabezpieczenie główne,

b) kaucja hipoteczna na cegielni (nierucho-

mości), stanowiąca zabezpieczenie subsydjarne, kaucja dla sumy kredytu musi mieścić się w pierwszej połowie wartości szacunkowej i ma być powyższa o 20% ponad sumę przyznanego kredytu. Kaucja ta służyć ma na zabezpieczenie zaległych odsetek, kosztów procesowych i t. d. z tem, że 20% nadwyżka kaucji może się mieścić w drugiej połowie wartości szacunkowej nieruchomości,

c) w wypadku, jeżeli hipoteki uzyskać nie można, weksel musi być żyrowany przez Bank, który zaproponuje Oddział, o ile Centrala Banku Gospodarstwa Krajowego wniosek w tym względzie zaaprobuje.

Oprocentowanie wynosić będzie 9% w stosunku rocznym bez doliczania jakiejkolwiek prowizji. Odsetki płatne będą przy wypłacie kredytu. Promesa podlega opłacie stemplowej 1,1% od sumy kredytu.

Czas 6 cio miesięczny liczony będzie od chwili wypłaty pierwszej, względnie drugiej częćci kredytu.

Celem zapewnienia bezpieczeństwa kredytu Oddział Banku Gospodarstwa Krajowego zarządzi ocenę nieruchomości zaproponowanej na zabezpieczenie kredytu. Koszta ekspertyzy, które ponosi starający się o kredyt, muszą być z góry złożone.

Od dłużnika wymaganem będzie podpisanie deklaracji, mocą której dłużnik zobowiąże się do niepobierania wyższej ceny za cegłę, aniżeli ponad koszta własne z 20 — 30% zyskiem Podpisanie takiej deklaracji jest warunkiem udzielenia kredytu. Przekroczenie obliczonej w ten sposób ceny cegły, może spowodować wypowiedzenie kredytu.

Kredyt obrotowy w dyskoncie weksli będzie udzielony w Oddziałach Banku przy zachowaniu obowiązujących zasad dla kredytu w dyskoncie weksli.

II. **Kredyt inwestycyjny** może być udzielony na uzupełnienie brakujących inwenstycji, przez które zdolność produkcyjna cegielni zostanie znacznie powiększona (np. na budowę mechanicznej suszarni).

Kredyt ten przyznawany będzie tym cegielniom Województwa Lubelskiego, które posiadają piece Hoffmanowskie, na okres conajmniej lat trzech, (zależnie od wniosku Oddziału i uznania Centrali Banku) za zabezpieczeniem hipotecznem wymaganem dla kredytu obrotowego. Przyznanie kredytu wymaga aprobaty Centrali Banku.

Powyższy kredyt, prowadzony w rachunku kredytu otwartego, oprocentowanym będzie na 9% w stosunku rocznym, bez prowizji. Na tym rachunku będzie liczone tytułem podatku On call 0.540, zaś opłata stemplowa skarbowa od promesy w wysokości 1,1%, będzie pobierana gotówką.

Wypłata kredytu następować będzie częściowo w miarę postępu robót inwestycyjnych, konkontrolowanych przez eksperta oddziału Banku.

Koszta ekspertyzy, które ponosi dłużnik muszą być z góry złożone w gotówce. Wszelkie opłaty i należytości skarbowe, jakie teraz lub w przyszłości z powodu udzielonego kredytu będą nałożone, ponosi dłużnik.

Z kredytu obrotowego i inwestycyjnego można korzystać równocześnie z tem, że oba kredyty muszą być osobno zabezpieczone.

O powyższem należy natychmiast zawiadomić właścicieli cegielni na terenie powierzonego Panu Staroście powiatu dołączając 1-ym egzemplarzu niniejszego pisma.

Wojewoda Lubelski
(—) *A. Remiszewski.*

Lublin, dnia 7 marca 1928 r.

71.

Pismo okólne Wojewody Lubelskiego do PP. Przewodniczących Wydziałów Powiatowych Województwa Lubelskiego i PP. Prezydentów m. m. Lublina i Siedlec *w sprawie zalecenia prenumeraty czasopisma Związku Spółdzielni Spożywców „Społem“.*

L. 1047/Sm.

Związek Spółdzielni Spożywców R. P. w Warszawie zwrócił się pismem z dnia 20 grudnia 1927 r. do zarządów miast i wydziałów powiatowych z propozycją zaprenumerowania organu tegoż związku—dwutygodnika „Społem“.

Wychodząc z założenia, że cały szereg zagadnień społecznych samorządu może być skutecznie rozwiązany jedynie przy ścisłej współpracy związków komunalnych i spółdzielni, że instytucje spółdzielcze kształcą w wysokim stopniu zmysł społeczny obywateli kraju i tworzą podwaliny dobrobytu pracujących rzesz ludności, — że każdy działacz samorządowy musi pilnie śledzić działalność i rozwój spółdzielni z punktu widzenia łączności szeregu zadań tych instytucyj z samorządem terytorjalnym—a te właśnie zagadnienia będą w specjalnych działach wspomnianego pisma omawiane—proszę Pana Przewodniczącego o nakłonienie magistratów miast i wydziałów powiatowych na terenie podległego mi Województwa, do stałej prenumeraty czasopisma „Społem“.

Uważając, że prace samorządowa i spółdzielcza pozostają w bezpośredniej łączności i że orjentację w sprawach i zadaniach tej ostatniej ułatwia specjalne czasopismo, bez którego żaden działacz społeczny obejść się nie może, odezwę czasopisma Związku Spółdzielni Spożywców „Społem“ gorąco popieram i zalecam jego prenumeratę.

Wojewoda Lubelski
A. Remiszewski.

Lublin, dn. 6 marca 1928 r.

72.

Obwieszczenie Wojewody Lubelskiego.

L. 1026/RW.

Na mocy rozporządzenia Ministra Robót Publicznych z dnia 1.II 24 r. w przedmiocie dostarczania drzewa opałowego instytucjom i osobom uprawnionym (Dz. Ust. № 14 poz. 140), po zasięgnięciu opinji Komisji powołanej w myśl po-

wyższego rozporządzenia—niniejszem ustalam na m-ce luty i marzec roku bież. ceny na drewno opałowe zajęte w lasach prywatnych te same, jakie były podane w obwieszczeniu z dnia 31.X 1927 r. № 14085/RW/Dz. Urzędowy Województwa Lubelskiego № 19 poz. 303).

Za Wojewodę Lubelskiego
Naczelnik Wydziału
(—) *Rachwald.*

Lublin, dn. 20 lutego 1928 r.

73.

Pismo okólne Wojewody Lubelskiego do Panów Starostów Województwa Lubelskiego i Magistratów m. Lublina i Siedlec *w sprawie eksportu jelit zwierzęcych do Stanów Zjednoczonych A. P.*

L. 1006/RW.

W związku z pismem okólnem z dnia 14 go września 1927 r. L. 12150/RW. Urząd Wojewódzki zawiadamia, iż Rząd Stanów Zjednoczonych A.P. wymaga, by urzędowe zaświadczenia przy wywozie jelit z Polski do Stanów Zjednoczonych A. P. zaopatrzone były obok podpisu i pieczęci państwowego lekarza weterynaryjnego również w faksymile własnoręcznego podpisu Ministra Rolnictwa.

Wobec tego, że uwzględnienie tego żądania oznacza zmianę urzędowania w administracji Rzeczypospolitej Polskiej, dalej wobec, tego że wywóz jelit z Polski do Stanów Zjednoczonych A. P. przedstawia dla całości eksportu polskiego nikłe znaczenie, — Ministerstwo Rolnictwa nie zgodziło się na uwzględnienie wyżej wymienionego żądania Stanów Zjednoczonych A. P.

O powyższem proszę powiadomić powiatowego lekarza weterynaryjnego i osoby zainteresowane.

Za Wojewodę Lubelskiego
Naczelnik Wydziału
(—) *Rachwald.*

Lublin, dn. 25 lutego 1928 r.

B.

74.

PROTOKUŁ

II posiedzenia Wojewódzkiej Rady Naprawy Ustroju Rolnego odbytego w dniu 20 grudnia 1927 r.

Przewodniczący: Wojewoda Lubelski p. A. Remiszewski

Zastępca Przewodniczącego: Prezes Okręgowego Urzędu Ziemskiego p. H. Janiszowski

Członkowie Rady:

Obecni: 1) Juljan Poniatowski
2) Felicjan Lechnicki
3) Czesław Kozłowski
4) Tadeusz Madler
5) Tomasz Czernicki

Delegaci Ministerstw:

1) Dr. Bolesław Grużewski
2) Włodzimierz Buś ppłk.
3) Stanisław Korczyński
4) Inż. Ryszard Rachwald
5) Sędzia Stefan Dutkowski
6) Inż. Kazimierz Jankowski
7) Dr. Franciszek Staromiejski
8) Kazimierz Smoleński.

Państwowy Bank Rolny reprezentował p. Włodzimierz Warpechowski.

W charakterze referentów, oraz zaproszonych lub delegowanych osób: pp. Naczelnik Biura Okręgowej Komisji Ziemskiej w Lublinie Adam Gnoiński, Naczelnik Wydziału Technicznego Okr. Urzędu Ziemskiego w Lublinie Feliks Gawarecki, Inspektor Ziemski Janusz Kęszycki, Inspektor Ziemski Rudolf Gunderman, Inż. Stanisław Słowakiewicz, Refer. Jan Kosmulski, Refer. Rudolf Araszkiewicz, Refer. Bohdan Winnicki, Insp. Ochr. Lasów Zygmunt Szyszkowski, inż. Stanisław Szramowicz, inż. Stanisław Mostowski, Stanisław Bieniek, Radca wojewódzki Leon Ziegler, Władysław Bazak, Kazimierz Domański.

Protokułowali: Władysław Szcześniak i Ryszard Wierzbicki.

Porządek dzienny:

Zagajenie.

Odczytanie protokułu I posiedzenia Wojewódzkiej Rady N. U. R. z dnia 11.VI 1927 r.

1) Dyskusja nad referatem Prezesa O. U. Z. wygłoszonym na I posiedzeniu Wojew. Rady N. U. R. w dniu 11.VI 1927 r.

2) Sprawozdanie z wykonania planu parcelacyjnego i wykazu imiennego.

3) Plan parcelacyjny na 1929 rok.

4) Zarys planu prac scaleniowych na 1928/29 r. z uwzględnieniem powiększenia karłowatych gospodarstw.

5) Zarys planu likwidacji serwitutów na 1928/29 r.

6) Zamierzenia meljoracyjne O. U. Z.

Wolne wnioski.

Posiedzenie zagaił o godz. 11.15 Przewodniczący p. Wojewoda **Remiszewski** zapytaniem, czy na układ porządku dziennego zebrani zgadzają się. Wobec twierdzącej odpowiedzi — porządek dzienny uznał przewodniczący za przyjęty do wiadomości. Przewodniczący zapytuje dalej czy członkowie Rady żądają obecnie odczytania protokułu I posiedzenia Rady mimo podania go do wiadomości członkom Rady przez rozesłanie № 16 Wojewódzkiego Dziennika urzędowego z r. 1927, w którym protokół ten został ogłoszony jako pozycja 277 (str. 377-406).

Rada oświadcza się za nieczytaniem.

Przedstawiciel Min. Roln. p. inż. **Rachwald** nawiązując do protokułu oświadcza, że obszary parcelacji rządowej, wykazane w protokule, na str. 401 i 402 nie zgadzają się w/g jego obliczeń z obszarami przekazanymi do parcelacji przez Min. Roln., gdyż w sprawozdaniu swoim na I po-

siedzeniu Rady Prezes Okr. Urzędu Ziemskiego podał cyfrę 5200 ha, gdy tymczasem w r. 1927 przekazano mu 1482 ha, a reszta to są grunty państwowe bądź już rozparcelowane, bądź też przekazane na inne lata wcześniejsze, lecz nierozparcelowane przez O. U. Z.

Faktycznie Okr. Urząd Ziemski do dnia 1.I 26 r. rozparcelował 62.988 ha gruntów państwowych i pozostających w administracji państwowej, przeto cyfra 5200 ha wydaje się niezrozumiałą i należy ją uważać za nieścisłą i nic nie mówiącą.

Odpowiedzi udziela Prezes O. U. Z. p. **Janiszowski** wskazując na pomieszczenie w ogólnej sumie rozparcelowanych gruntów nadwyżek lat ubiegłych i dawnych remanentów.

Po udzieleniu wyjaśnienia — protokół I posiedzenia Rady został przyjęty.

Przewodniczący przechodzi do I p. porz. dziennego zapytując, czy Rada życzy sobie prowadzić dyskuję odrębnie nad poszczególnymi rodzajami prac z zakresu reformy rolnej omawianymi w referacie Prezes O. U. Z , czy nad całością referatu.

Kurator **Poniatowski** jest zdania, by dyskutować obrębnie nad poszczególnymi rodzajami prac.

P. **Madler** uważa, że możliwe jest tutaj dwojakie ujęcie zagadnienia, mianowicie: że dyskusja może być ograniczona ściśle do prac Urzędów Ziemskich, albo też może być ujęta szerzej, jak np. może obejmować ustalenie pewnej opieki nad naprawionem, na skutek scalenia, gospodarstwem.

Przewodniczący rozstrzyga sprawę: dyskusja ograniczy się do uwag nad samym referatem Prezesa O. U. Z., natomiast potem w wolnych wnioskach wskazane są uwagi i wnioski ogólne odnośnie rozszerzenia i pogłębienia planu dalszej pracy w zakresie wykonania reformy rolnej. Zarazem wypowiada p. **Wojewoda** przekonanie, że zamieszczenie referatu Prezesa O. U. Z. w pełnem brzmieniu, w odnośnym protokule posiedzenia Rady, wydrukowanym w Wojewódzkim Dzienniku urzędowym i rozesłanym wszystkim Członkom Rady, umożliwiło im należyte rozpatrzenie poruszonych w nim zagadnień, co powinno dać niezawodną podstawę do odpowiedniego pogłębienia rzeczowej dyskusji. W związku z tem podkreśla p. Wojewoda doniosłość zagadnień związanych z uzdrowieniem stosunków gospoparczych wsi polskiej przez przebudowę ustroju rolnego zachęca obecnych uczestników zebrania do jak najżywszego udziału w dyskusji, ażeby ta ostatnia stanęła na odpowiednio wysokim poziomie i polegała na gruntownej analizie istotnych zagadnień, a jako wynik owocnych obrad, aby dała syntetyczne wskazania dla wytknięcia jasnego planu dalszej działalności odnośnych organów wykonawczych, to jest Urzędów Ziemskich. Tylko przez jak najszersze wnikanie we wszystkie żywotne zagadnienia i rozwijanie pełnej inicjatywy dla zapewnienia realizacji życiowych postulatów, zapewni sobie Rada Naprawy Ustroju Rolnego charakter żywotnej instytucji, — zaś nie spełniając tych zadań i zachowując się biernie spadłaby do rzędu bezdusznej martwej „nadbudowy", o charakterze czysto formalnym, bez treści.

Wobec tego, że na pytanie przewodniczącego, czy Rada chce rozprawiać nad cz. I referatu dotyczącego zobrazowania stosunków agrarnych na tle ogólnych stosunków gospodarczych na terenie Lubelszczyzny, nikt głosu nie zabrał, przystępuje Rada z kolei do omówienia części drugiej referatu obrazującego dotychczasowy przebieg i stan prac O. U. Z. w zakresie scalania gruntów:

P. Kurator **Poniatowski** stwierdza, że tempo przeprowadzania scalenia jest wolne. Znane są wypadki, że scalenie prowadzi się 3—7 lat i więcej.

1) Przyczyną wpływającą na ten stan jest zbyt drobiazgowa kontrola nad pracami mierniczych prywatnych i wynikające stąd koszty. Kontrola pochłania znaczną część budżetu przeznaczonego na akcję scalenia.

Kontrola ta nad mierniczym idzie b. daleko, co w pewnej mierze wpływa na popełnianie niedokładności, czy omyłek, w założeniu, że kontrola Urzędów Ziemskich niedokładności te poprawi co jednak znów drogo kosztuje.

Koszty prac pomiarowych mogą być groźne dla całej akcji scalenia wogóle. Uprawnienia z Ustawy dają dostateczne sankcje karne: zastosowanie ich bodaj w paru wypadkach przyniosłoby więcej korzyści niż praktykowana ścisła kontrola, dającoszczędności w budżecie. Tem samem pewna ilość personelu technicznego urzędów ziemskich mogłaby być użyta przy innych pracach Urzędu.

Jednocześnie zapytuje Prezesa O. U. Z. czy stosowane były sankcje karne w stosunku do osób, posiadaczy większej nieruchomości ziemskiej, które nie sprzedały części swych gruntów na akcję uzupełnienia karłowatych gospodarstw. Prezes O. U. Z. wyjaśnia, że na pytanie to da odpowiedź przy referowaniu 4-go punktu porządku dziennego o scaleniu i powiększeniu karłowatych gospodarstw.

Dalej p. Poniatowski zapytuje, czy jest nadzieja zmniejszenia czasokresu trwania postępowania scaleniowego.

Następnie zabiera głos p. Mecenas **Czernicki** powtarzając przytoczone przez przedmówcę argumenty o konieczności stosowania sankcji karnych w stosunku do mierniczych, co da gwarancję wykonania prac dokładnie i w terminie. Niechęć do sprzedaży gruntów na akcję uzupełnienia karłowatych gospodarstw ze strony posiadaczy większej nieruchomości ziemskiej względnie przedłużanie terminu sprzedaży p. Czernicki tłomaczy chęcią uzyskania wyższej ceny. Tu winna być również zastosowana sankcja karna. Tempo dotychczasowe przeprowadzenia prac scaleniowych zdaniem mówcy powoduje niechęć do ich wszczynania, paraliżuje dobrą wolę.

P. Czernicki uważa, że ustawowo winien być przewidziany jako najdłuższy termin, w którym sprawa scaleniowa (od wszczęcia, do wprowadzenia w posiadanie kolonji) winna być zakończona okres 2 lat.

Wszystkie prace scaleniowe winne być wpisane do kontroli z terminami ich wykonania, a wtedy dopiero tempo tych prac będzie należyte.

Na powyższe pytania i wnioski odpowiada **Prezes Okręgowego Urzędu Ziemskiego:**

Istotnie wszystkim są znane fakty, że niektóre wsie scalane były 5 — 7 lat i dłużej. Są to jednak rzeczy przeszłe, przewlekłość zaś scalenia tłomaczy się brakiem odpowiedniego ustawodawstwa i wyrobionych techników i tyczy się prac wszczętych i zabagnionych przez okupantów. Dzisiaj te wypadki się nie zdarzają, a nao lwrót Okr. Urząd Ziemski może wskazać szereg wsi scalonych w b. szybkiem tempie (Wola Rowska Nowa, Ostrożeń i in.) scalone przez techników rządowych w terminie 1-rocznym.

Braki ustawy, a w szczególności spory między gromadą i geometrą powodujące wstrzymanie prac pomiarowych, zostały już usunięte.

Jak wielka była potrzeba radykalnych posunięć w tej dziedzinie ze strony czynników rządowych może posłużyć jako dowód wykaz 120 wsi naterenie Województwa Lubelskiego na obszarze ± 60000 ha, w których wstrzymane przez mierniczych prace pomiarowe zostały obecnie przez O. U. Z. ponownie uruchomione.

Co do nadmiernej kontroli i zbędnego zatrudnienia personelu technicznego pracą kontrolującą wykonanie robót przez prywatnych geometrów, — Prezes przytacza liczebne zatrudnienie techników O. U. Z.: Wydział Techniczny O. U. Z. liczy 31 pracowników. W/g zatrudnienia pracownicy Ci przydzieleni są następująco:

1) do prac na gruncie przy znoszeniu służebności 12 techników.

2) do spraw scalenia-wykonawcy na gruncie 6,

3) do spraw parcelacyjnych — 3,

4) rewizja na gruncie — 6,

5) prace kameralne — plany i dowody pomiarowe, związane z przebudową ustroju rolnego — 4 techników.

Z powyższego widać, że kontrolę dowodów pomiarowych (rewidenci pomiarów) prowadzi jedynie 4 mierniczych, a tem samem zarzut nadmiernych kosztów kontroli odpada.

Dzisiaj ceny wykonania pomiarów 1 ha są ściśle określone, prace pomiarowe zaś oddawane z konkursu.

Za utrzymaniem personelu rewidującego, nawet przy najdalej idącym uproszczeniu metod kontroli technicznej przemawia również konieczność badania słuszności lub bezzasadności wnoszonych skarg na scalenie, które jakkolwiek w olbrzymiej większości bezzasadne, wpływają jednak bardzo licznie.

Co do sankcji karnych w stosunku do mierniczych, to O. U. Z. Lubelski takowe stosuje z całą bezwzględnością w razie ujawnienia naruszenia obowiązujących przepisów i niedotrzymania terminów w połączeniu ze złą wolą.

Ilustracją powyższego jest szereg wniosków wysłanych do Ministerstwa o cofnięcie upoważnienia, i przez Ministerstwo uwzględnionych, oraz wstąpień do Sądów o zwrot podwójnych zadatków a wreszcie jeden wniosek do Komisji Dyscyplinarnej przy Urzędzie Wojewódzkim, o pozbawienie prawa wykonywania zawodu mierniczego.

Sprawy powiększenia karłowatych gospodarstw są należycie doceniane przez O. U. Z. Zasadniczo ten rodzaj pracy da się podzielić na 2 grupy:

I. we wsiach scalanych i II — we wsiach, które wymagają scalenia, lecz wniosków o wdrożenie scalenia jeszcze nie złożyły.

Obydwie te grupy przewidziane są w udzielanych przez O. U. Z. zezwoleniach na prywatną parcelację.

Zaznaczyć należy, że dużą przeszkodą do szybkiego załatwienia sprawy kupna — sprzedaży gruntów na akcję uzupełnienia karłowatych gospodarstw stanowią ceny gruntów. Właściciele obszarów, jakie mogą być użyte na powyższy cel deklarują je w drodze dobrowolnej stawiając cenę. Zainteresowani posiadacze karłowatych gospodarstw w b. wielu wypadkach cenę powyższą kwestjonują, wobec czego Komisarz Ziemski musi pośredniczyć między stronami, starając się wpłynąć na właściciela nieruchomości, by ten obniżył cenę.

Ustaliwszy zaś, że cena proponowana przez właściciela jest istotnie wygórowana i niemożliwa do przyjęcia Komisarz Ziemski kieruje sprawę do O. U. Z. z wnioskiem o wniesienie sprawy na posiedzenie Okręgowej Komisji Ziemskiej w celu ustalenia na mocy przedstawionych cen ziemi w okolicy, istotnej wartości tych gruntów.

W wypadku nieprzyjęcia przez właściciela nieruchomości ziemskiej ustalonej przez O. K. Z. ceny 1 ha, lub wogóle niechęci do sprzedaży gruntów na akcję uzupełnienia karłowatych gospodarstw O. U. Z. korzysta z postanowień art. 15 Ust. o wyk. ref. rol. występując do M. R. R. z wnioskiem o nałożenie na właściciela tej nieruchomości obowiązku parcelacyjnego.

Co do przewlekłości postępowania scaleniowego, o czem mówił także p. Czernicki, Prezes O. U. Z. dodaje: przyczynami hamującemi bieg spraw scaleniowych, były między innemi także grunty hipoteczne, których do obszaru scaleniowego, bez zgody ich właścicieli, włączać nie można było. Dopiero Ustawa z dnia 31.VIII 23 r. kwestję tę rozwiązała. Ponadto przyczyną zniechęcenia ludności do scalania gruntów, a tem samem przewlekania zakończenia spraw była niesumienność geometrów-wykonawców prac pomiarowych. Często umowy zawarte przez tych ostatnich z zainteresowaną gromadą wsi zrywane były z błahych powodów, głównie w celu wymuszenia na uczestnikach scalenia znacznych podwyżek cen ustalonych w umowach. Dzisiaj w znacznej ilości tego rodzaju prace przejęte zostały przez O. U. Z. (do 1.IV 27 r. w 99 objektach o obszarze 70,573ha).

Po wyjaśnieniach Prezesa O. U. Z. Mecenas Czernicki wniosek swój w dalszym ciągu podtrzymuje.

W tem miejscu **Przewodniczący** informuje Radę, że protokół posiedzenia zawierający treść przemówień, wniosków i uchwał, oraz zapytania postawione przez Członków Rady, tudzież odpowiedzi i wyjaśnienia udzielone w czasie posiedzenia, podane będą do wiadomości zabierających podczas posiedzenia głos członków Rady, do przejrzenia, ewent. sprostowania i uzupełnienia z zastrzeżeniem zwrotu O. U. Z. w ciągu 3-ch tygodni od chwili otrzymania, a dopiero w ten sposób ustalone ostateczne brzmienie protokułu

zostanie ogłoszone w Wojewódzkim Dzienniku urzędowym.

Wobec wyczerpania dyskusji nad pierwszym punktem drugiej części refer. Prezesa O. U. Z., p. Przewodniczący oznajmia, że Rada przystępuje do omówienia punktu drugiego dotyczącego parcelacji oraz likwidacji serwitutów (zniesienia służebności).

P. Kurator **Poniatowski** podnosi sprawę dokonywania szacunków majątków, oraz przeliczania szacunku w zbożu i złotych w złocie. Co do znoszenia służebności, stwierdza smutny fakt, że nowa Ustawa o zniesieniu służebności godzi wprost w stan zalesienia Państwa. Podczas gdy dawniej za zlikwidowane uprawnienia wieś otrzymywała użytki rolne, dziś dostaje las często na słabych gruntach. Właściciel dziedziny obciążonej stara się oddać gorsze grunty, a tem samem musi oddać większe obszary, w większości wypadków lasy.

Po zdjęciu przez zainteresowanych drzewostanu powiększa się poważnie ilość nieużytków w Państwie.

Stan lasów w Państwie budzi poważne obawy, a każdy krok w kierunku naprawy tego stanu, winien się spotkać z gorącym uznaniem.

P. Poniatowski zapytuje następnie, czy są przepisy o zalesieniu słabych gruntów, oraz czy uzgodnione są w powyższej sprawie stanowiska Min. Reform Rolnych i Min. Rolnictwa.

P. inż. **Korczyński** podnosi sprawę uwzględnienia nabywców z pośród służby folwarcznej przy parcelowaniu folwarków, gdyż służba ta w przeciwnym razie, tracąc pracę na roli, pomnaża zastępy bezrobotnych, nędzarzy miejskich.

Należy zatem, dopilnować, ażeby tej kategorji pracowników rolnych dać pierwszeństwo w nabyciu na własność odpowiednich działek ziemi.

P. **Czernicki** za przedmówcą swym p. Poniatowskim uważa, że likwidowanie służebności w ekwiwalencie leśnym na słabych gruntach, powiększa ilość nieużytków w Państwie i biedę wsi polskiej.

Odpowiedzi udziela **Prezes O. U. Z.**: szacunków dokonano już znaczną ilość, gdyż około 60%. Dalsze bardziej intensywne prace w tym kierunku uzależnione są od zwiększenia personelu O. U. Z. Okręgowy Urząd Ziemski posiada już obecnie dostateczny materjał w sprawie szacunków, więc o ile przewłaszczenia będą szły szybciej — szacunki nie będą tutaj stanowiły przeszkody i będą w porę dokonane. By przyspieszyć sprawę przewłaszczeń O. U. Z. zmuszony był ściągnąć do O. U. Z. kilku sekretarzy P. U. Z.-ich, dzięki czemu do 1.I 1928 r. przygotowanych zostało około 400 przewłaszczeń.

Co do niszczenia lasów, na skutek likwidacji bądź parcelacji, to Urzędy na powyższy fakt zwracają uwagę i w razie udowodnienia, że właściciel dąży tylko do wylesienia — układy nie uzyskują zatwierdzenia.

P. **Czernicki** w tem miejscu powraca do sprawy wylesienia kosztem powiększenia nieużytków. Znane mu są tego rodzaju fakty np. w powiecie biłgorajskim.

W odpowiedzi **Prezes** Okr. Urz. Ziem. zaznacza, że uzyskanie zezwolenia na wylesienie nie leży w kompetencji Urzędów Ziemskich, a Urzędu Ochrony Lasów.

Dla Urzędu Ziemskiego zasadniczem zadaniem jest uregulowanie serwitutów, a same sprawy leśne są tylko częściowo przedmiotem badań tych urzędów.

Z Ordynacji Zamojskich, gdzie lasy wynoszą ± 70% posiadanych obszarów—trudno zlikwidować wszystkie serwituty z gruntów ornych. Takie postawienie sprawy uniemożliwiłoby zlikwidowanie służebności wogóle.

Przewodniczący oznajmia, że wobec wyczerpania dyskusji nad tym punktem, Rada przechodzi do planu prac na r. 1927/28, stanowiącego trzecią część referatu Prezesa O. U. Z.

Głos zabiera p. Kurator **Poniatowski** poruszając sprawę wykonania wykazu imiennego, a w szczególności czy zastosowane zostały rygory do osób, które wykazu imiennego nie wykonały.

Na powyższe **Prezes** O. U. Z. wyjaśnia, że sprawę należycie oświetli referat O. U. Z. o wykonaniu planu parcelacyjnego i wykazu imiennego 1926/27 r., który za chwilę odczyta Inspektor Ziemski Kęszycki. — Po tem wyjaśnieniu Przewodniczący zarządza 5-cio minutową przerwę.

O godz. 13,20 po upływie 5-minutowej przerwy przewodnictwo posiedzenia Rady, na skutek spowodowanej względami służbowymi nieobecności Wojewody p. Remiszewskiego, obejmuje **Prezes Okr. Urzędu Ziemskiego w Lublinie p. Janiszowski.**

Następują punkty II i III porządku dziennego, dotyczące akcji parcelacyjnej.

Przewodniczący udziela głosu **Inspektorowi Ziemskiemu p. Kęszyckiemu,** który w szczegółowym referacie O. U. Z. przedstawia wykonanie planu parcelacyjnego 1928 r. zarówno w gruntach prywatnych, jak w gruntach Państwowych i Państwowego Banku Rolnego, oraz wykonanie wykazów imiennych 1926 i 1927 r.

W zakończeniu podaje referent projekt planu parcelacyjnego O. U. Z. na rok 1929.

1) wykończenie prac związanych z wykazem imiennym r. 1926:

a) zatwierdzenie 920,57 ha z parcelacji jeszcze do O. U. Z. nie zgłoszonych.

b) przystąpienie do ewentualnego przymusowego wykupu 50 ha z majątku Nosów i 112 ha z majątku Kotlice, Honiatycze i Honiatyczki i dokonanie parcelacji tych terenów po otrzymaniu odpowiedzi z Min. Reform Rolnych na złożone tam przez właścicieli wymienionych nieruchomości wnioski, o dokonanie wyłączeń z mocy art. 5 Ustawy o wyk. ref. rol

2) wykończenie prac związanych z wykazem imiennym r. 1927: zatwierdzenie 557 ha parcelacji objektów niezgłoszonych przez Ordynację Zamojską,

3) wykonanie planu parcelacyjnego 1929 r. Plan ten Okr. Urząd Ziemski projektuje w następujących rozmiarach:

a) parcelacja gruntów państwowych i P.B.R. 1000 ha, na poczet czego rozparcelowano już (nadwyżka planu 1928 r.) 120 ha, remanent przekazanych przez Min. Rolnictwa, a nierozparcelowanych do dnia 1.XI 27 r. majątków państwowych 229,26 ha,

spowodowanie przekazania do parcelacji przez Min. Rolnictwa — 627 ha,

b) parcelacja majątków prywatnych 1600 ha, na poczet czego zaliczona zostanie nadwyżka planu parcelacyjnego 1928 r. 12.724,86 ha, oraz majątek Chylin, parcelowany przez O. U. Z. z mocy art. 63 obszar 609,11 ha. Pozostały zaś obszar będzie pokryty przez zgłoszenia prywatnych właścicieli (do chwili obecnej złożono do O. U. Z. zgłoszeń na 237 objektów o obszarze 19919 ha,

4) dokonanie szacunków i rozrachunków z właścicielami wykupionych z mocy art. 1 p. 2 Ustawy z dnia 15 lipca 1920 r. majątków: Karnelówka pow. zamojskiego, Trzebucza C. pow. węgrowskiego, Tchórznica, pow. sokołowskiego, Opoka Wielka pow. janowskiego, i majątku Wólka Bukrajewska w pow. bialskim przejętego z mocy art. 3 Ustawy z dnia 28.XII 1925 r., oraz majątków których parcelacja została przejęta przez O. U. Z. z mocy art. 63 cyt. ustawy na ryzyko właścicieli: maj. Chylin w pow. chełmskim i maj. Turna w pow. włodawskim.

5) Pozatem przewiduje się jeszcze przejęcie majątku Opoka Wielka, co do którego zapadła decyzja G. K. Z. o przymusowym wykupie na rzecz reformy rolnej z art. p. 2 Ust. z dn. 15.VII 1920 r. Z uwagi, że majątek ten nie został przejęty przez O. U. Z. nie został on objęty planem parcelacyjnym roku 1929.

Przed dyskusją nad wygłoszonym referatem **Prezes O. U. Z. p. Janiszowski** udziela odpowiedzi na pytanie inżyniera p. Korczyńskiego odnośnie zabezpieczenia służby dworskiej tracącej pracę na skutek parcelacji majątków, zaznaczając, że sprawę tę unormowały już przepisy art. art. 44 i 45 Ustawy z dnia 28.XII 25 r. o wykonaniu reformy rolnej w przydziałach ziemi bądź w gotówce.

W sprawie powyższej ponadto Okręgowy Urząd Ziemski jest w stałym kontakcie ze Związkiem Zawodowym Robotników Rolnych, który troskliwie dbając o interesy swych stowarzyszonych, nigdy ze strony Urzędu Ziemskiego nie napotykał nieprzychylnego załatwienia swych uzasadnionych próśb.

W otwartej nad referatem dyskusji zabrał głos p. Kurator **Poniatowski.** „Chodzi mi o konkretne wyjaśnienie co do projektu planu prac parcelacyjnych. Z zestawienia cyfrowego widać, że zaprojektowane do parcelacji w roku 1928 (jako plan roku 1929) obszary są minimalne. Gdyż jakkolwiek plan przewiduje parcelację 16.000 ha w gruntach prywatnych, to już na poczet powyższego zaliczona została nadwyżka planu parcelacyjnego 1928 r. w łącznym obszarze 12.724 ha, oraz majątku Chylin (przejęty do parcelacji z mocy art. 63 Ustawy o wykonaniu reformy rolnej) obszaru 609 ha, wobec czego w roku 1928 rozparcelowane zostanie tylko 3767 ha.

Uważam, że obszar ten na teren 19 powiatów województwa (po 200 ha na powiat przeciętnie) nie odpowiada potrzebom chwili, ani dążeniom ludności. Jestem zdania, by Wojewódzka Rada powzięła wniosek, który byłby zakomunikowany Ministerstwu Reform Rolnych, że nadwyżka planu roku ubiegłego nie powinna być zaliczona zaraz na rok następny, na co pozwala nawet punkt 3 art. 13 ustawy o wykonaniu reformy rolnej, który głosi, że nadwyżki ponad ilość ha, określona w planie parcelacyjnym danego roku, będą zaliczone na poczet wykonania planu parcelacyjnego w jednym z lat następnych“.

W tym miejscu przewodniczący **Prezes Okr. Urz. Ziemsk. p. Janiszowski** zaznacza, że zaliczenie nadwyżki planu parcelacyjnego na r. 1929 dokonane zostało na podstawie cz. 3 art. 13 Ustawy dnia 25.XII 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej.

Podany do wiadomości Wysokiej Rady wojewódzki plan parcelacyjny na rok 1929 jest fragmentem w stosunku do całokształtu zamierzeń państwowej polityki parcelacyjnej. Zresztą Okręgowy Urząd Ziemski nie uważa bynajmniej projektowanych cyfr za ostateczne.

P. Kurator **Poniatowski** w wynikłej replice zastanawia się, czy interes publiczny nie ucierpi na zaliczeniu nadwyżek, oraz czy obowiązek parcelacyjny w art. 15 winien być w pełni nakładany, pamiętając, że im mniejsze będzie tempo nałożenia obowiązku, tem większa będzie cena na ziemię. Przy kupnie ziemi z parcelacji prywatnej zdolność płatnicza nowonabywcy jest wyczerpana całkowicie. Smutnym, a zarazem charakterystycznem zjawiskiem jest fakt, że sprytni spekulanci parcelacyjni nie posiadający żadnych uprawnień ani moralnych, ani materjalnych i nie zamierzający dokonać żadnej pracy, potrafią korzystając z żywiołowego wprost pędu ludności do zdobycia własnego kawałka gruntu jako warsztatu pracy, zdobyć w krótkim czasie znaczne kwoty, by potem zaraz ulotnić się, doprowadzając nieraz do ruiny osoby, które im zawierzyły. Fakt ten łącznie ze zjawiskiem wzmożonej emigracji za ocean przemawia za koniecznością zwiększenia planu parcelacyjnego i zaliczenia nadwyżki planów parcelacyjnych na te lata, gdy ilość zgłoszeń do prywatnej parcelacji zmaleje.

W zakończeniu swego przemówienia p. Poniatowski wnosi, by Rada uznała, że zaliczenie 12.000 ha na poczet planu parcelacyjnego 1929 r. jest niekorzystne nawet dla interesów Państwa i składa na ręce Przewodniczącego wniosek treści następującej:

„Rada Wojewódzka N. U. R. wyraża przekonanie, że plan parcelacyjny dla O. U. Z. Lubelskiego na rok 1929 wynosząc w parcelacji prywatnej 16.000 ha, nie powinien być pomniejszony przez zaliczenie na jego poczet nadwyżki 12.700 ha z poprzedniego roku. Takie pomniejszenie spowoduje ograniczenie obowiązku parcelacyjnego, nakładanego na rok 1929 do 3.367 ha z parcelacji prywatnej i 1700 ha z parcelacji rządowej — co, dając obszar około 5000 ha na 19 powiatów Województwa Lubelskiego, w wysokiej mierze nie odpowiadałyby natężeniu potrzeb parcelacyjnych w tem Województwie“.

Po złożeniu niniejszego wniosku **p. Mecenas Czarnicki** dodaje, że na terenach powiatów wschodnich głód ziemi daje się specjalnie dotkliwie odczuwać, wobec nieparcelowania gruntów z dóbr Ordynacji Zamojskiej, co wywołuje emigrację. Wniosek p. Poniatowskiego całkowicie popiera.

Prezes Okręgowego Urzędu Ziemskiego **p. Janiszowski** uzasadnia ponownie stanowisko O. U. Z. przy układaniu planu parcelacyjnego, przy-

czem podzielając pogląd p. Poniatowskiego, że kontyngent faktyczny w ilości 3367 ha do parcelacji na cały obszar Województwa Lubelskiego jest niewystarczający, zaznacza, że wobec zgłoszenia do parcelacji przeszło 20.000 ha gruntów prywatnych na podstawie praktyki lat ubiegłych można z całą stanowczością stwierdzić, że projektowany plan będzie wykonany z nadwyżką conajmniej 10.000 — 12.000 ha. Obawy więc wyrażone przez przedmówców byłyby w tym wypadku płonne.

Prezes Okr. Urzędu Ziemskiego p. Janiszowski raz jeszcze podkreśla, że ostateczne cyfy dla planu parcelacyjnego na terenie Województwa Lubelskiego można będzie ustalić dopiero po zaznajomieniu się z potrzebami i zamierzeniami innych dzielnic Państwa.

W zakończeniu Prezes O. U. Z. zaznacza, że w razie, jeśli ogólny plan parcelacyjny sporządzony przez M. R. R. po zaspokojeniu potrzeb innych okręgów, będzie dawał możność powiększenia kontyngentu parcelacyjnego na r. 1929, to kontyngent ten należy podnieść, ustalając cyfrę hektarów gruntów będących prywatną własnością, które faktycznie będą rozparcelowane w roku 1928 na 12.000, co razem z uprzednio projektowanymi obszarami, łącznie z parcelacją rządową i zaliczeniem nadwyżek wyraziłoby się cyfrą ± 26.000 ha.

W międzyczasie przybyły **p. Wojewoda Remiszewski** obejmuje przewodnictwo Rady i poddaje wniosek p. Poniatowskiego pod głosowanie.

Wniosek przyjęty zostaje jednogłośnie bez zastrzeżeń.

Z kolei przystępuje Rada do punktu czwartego porządku dziennego: **zarys planu prac scaleniowych** na rok 1928/29 z uwzględnieniem powiększenia gospodarstw karłowatych.

Prezes O. U. Z. w Lublinie p. Janiszowski przed wygłoszeniem referatu zaznaczył, że w chwili obecnej O. U. Z. nie był w stanie sformułować ostatecznego planu prac scaleniowych na rok 1928/29, gdyż od chwili rozpoczęcia wykonywania takiegoż planu na rok 1927/28 ubiegło dopiero 8 miesięcy i trudno jest dokładnie ustalić, jakie czynności zostaną wykonane w poszczególnych objektach w ciągu bieżącego roku 1927/28. Z tego względu zaprojektowany przez O. U. Z. plan prac scaleniowych, nie jest planem w ścisłem tego słowa znaczeniu, lecz tylko zarysem, i prosi Radę o opinję co do nakreślonego projektu.

Następnie p. Janiszowski wygłosił referat, który brzmi:

Projektowane prace scaleniowe. W r. 1928/29 Okręgowy Urząd Ziemski projektuje prowadzenie prac scaleniowych na terenie Okręgu w 206 objektach na obszarze 146.750 ha (w r. 1927/8 na obszarze 140.000 ha) w tem:

1) prace scaleniowe rozpoczęte w 1927/8 r. i w latach ubiegłych, dotąd ostatecznie nieukończone: w 154 objektach na obszarze 113.750 ha,

2) nowe prace scaleniowe w 52 objektach na obszarze 33.000 ha.

Uruchomienie wszystkich zaprojektowanych 52 prac nowych na terenie Okręgu na obszarze 33.000 ha jest uzależnione od możności angażowania dostatecznej ilości sił mierniczych — nawet z innych Okręgów.

W każdym razie podjęcie nowych prac pomiarowo-scaleniowych na obszarze 20.000 ha w r. 1928/29 jest zapewnione, nawet bez dopływu nowych sił technicznych na teren Okręgu.

Omawiane wyżej prace scaleniowe w poszczególnych powiatach przedstawiają się w sposób następujący:

№№	Powiat	Liczba objektów, w których będą przeprowadzane prace pomiarowo-scaleniowe	Obszar	w tem: Prace pomiarowo-scaleniowe rozpoczęte w r. 1927 i w latach ubiegłych — Liczba objekt.	Obszar	Nowe prace — Liczba objekt.	Obszar	Uwagi:
1	Bialski	12	23310	10	21460	2	1850	
2	Biłgorajski	2	2070			2	2070	
3	Chełmski	10	5290	8	4210	2	1080	
4	Garwoliński	12	6170	8	5030	4	1140	
5	Hrubieszowski	12	10130	10	7230	2	2900	
6	Janowski	4	1440			4	1440	
7	Konstantynowski	10	8180	8	6800	2	1380	
8	Krasnystawski	3	2100			3	2100	
9	Lubartowski	6	5120	4	3900	2	1220	
10	Lubelski	9	3850	7	2650	2	1200	
11	Łukowski	15	8340	13	7500	2	840	
12	Puławski	6	3200	4	2050	2	1150	
13	Radzyński	14	14300	11	12300	3	2000	
14	Sokołowski	20	9470	17	7370	3	2100	
15	Siedlecki	20	11450	16	9650	4	1800	
16	Tomaszowski	8	4540	3	1540	5	3000	
17	Węgrowski	26	11800	24	10540	2	1260	
18	Włodawski	12	13700	9	10800	3	2900	
19	Zamojski	5	2290	2	720	3	1570	
	Razem:	206	146.750	154	113.750	52	33.000	

Z przytoczonego zestawienia wynika, że w roku 1928/29 postępowaniem scaleniowem zostaną objęte pierwsze wsie powiatów biłgorajskiego, janowskiego i krasnystawskiego, na terenie których scalenie dotąd nie było zupełnie przeprowadzane.

W związku z prowadzeniem nowych prac projektuje się powzięcie przez Okręgową Komisję Ziemską 70 orzeczeń zatwierdzających projekty scalenia na obszarze 38.000 ha (w r. 1927 zapadło 58 orzeczeń — obszar gruntów 31.000 ha). Niezależnie od wyżej wymienionych spraw projektuje się:

a) utrwalenie granic, wprowadzenie uczestników scalenia w posiadanie i wykonanie ostateczne dowodów pomiarowych w 40 sprawach (w których w drugiej połowie 1927 r. uprawomocniły się, lub uprawomocnią się w 1928 r. orzeczenia, zatwierdzające projekt scalenia).

b) wywołanie i urządzenie hipoteki w 30 sprawach ukończonych w latach ubiegłych (1925 do 1927) dla 2200 scalonych gospodarstw,

c) przygotowanie przez Powiatowe Urzędy Ziemskie spraw scaleniowych i powzięcie przez Okręgowy Urząd Ziemski orzeczeń określających obszar scalenia w 55 objektach na obszarze 36.000 ha. Prace pomiarowo-scaleniowe w tych objektach projektowane są do prowadzenia w 1929/30 r.

Prace pomiarowe.

Prace pomiarowo-scaleniowe w r. 1928/29 tylko w nieznacznej ilości objektów będą prowadzone kosztem i staraniem stron. Są to prace rozpoczęte w latach ubiegłych i dotąd nieukończone. Prace pomiarowo-scaleniowe prowadzone będą przez własny personel Okręgowego Urzędu Ziemskiego również w bardzo nieznacznej części, ze względu na szczupłość tego personelu, oraz na delegowanie do rewizji polowych i do wykonania na gruncie prac pomiarowych, związanych z parcelacją majątków państwowych i likwidacją serwitutów (Ordynacja Zamojska).

Główna część prac pomiarowo-scaleniowych wykonana będzie przez mierniczych prywatnych, bądź w drodze oddania im prac przez Okręgowy Urząd Ziemski z konkursu, bądź też w drodze zawarcia z nimi umów na zasadzie cen przeciętnych, bądź wreszcie na podstawie umów zawartych z nimi w latach ubiegłych.

Kredyty.

W związku z zaprojektowanym planem prac Okr. Urząd Ziemski preliminował na r. 1928/29 na prace pomiarowe i na inne wydatki związane ze scaleniem kredyt w wysokości 1.170.000 zł., w tem 900.000 zł. na prace scaleniowe i 270.000 na meljorację. Jednakże należy zastrzec, że suma 900.000 zł. na prace pomiarowo-scaleniowe, może okazać się za wysoka i że w roku 1928/29 wydatki na te prace wynosić mogą ± 600.000 zł. i to w zależności od uruchomienia nowych prac pomiarowych na obszarze 33.000 ha. W r. 1927/28 z przyznanego kredytu w sumie 565.000 zł. wydatkowano do dnia 20.XII 1927 r. zł. 390000.

Pożyczki przy scaleniu gruntów.

W r. 1928/29 projektuje się udzielenie pożyczek na mocy rozporządzenia Ministra Reform Rolnych z dnia 14.I 27 r. o państw. pomocy kredytowej przy scalaniu gruntów na przebudowę — w ogólnej sumie 900.000 zł. (w 1927 r. udzielono pożyczek na sumę 750.000 zł.).

Uzupełnienie karłowatych gospodarstw.

Z pośród 52 wsi, w których prace pomiarowo-scaleniowe mają być rozpoczęte w 1928/29 r. uzupełnienie gospodarstw karłowatych przeprowadza się w 30 wsiach. W pozostałych wsiach, upełnorolnienia nie projektuje się, z braku gospodarstw karłowatych, w niektórych — z braku odpowiednich na ten cel gruntów państwowych i dworskich, lub też wobec zrzeczenia się przez małorolnych upełnorolnienia.

Z pośród wsi, w których postępowanie scaleniowe rozpoczęte w 1927 r., względnie dawniej dotąd ukończone nie zostało, uzupełnienie gospodarstw karłowatych przeprowadza się w 20 wsiach.

Prowadzona przez Urzędy Ziemskie od 1926 r. (listopad) akcja uzupełnienia karłowatych gospodarstw przy scaleniu gruntów, dotyczy wogóle 142 wsi na terenie całego Okręgu.

Wynik omawianej akcji przedstawia się następująco:

1) dobrowolne umowy przyrzeczenia kupna-sprzedaży dla 110 gospodarstw karłowatych zawarte w 8 wsiach, obejmują obszar 260 ha,

2) w drodze dobrowolnego porozumienia się uczestników scalenia z właścicielami obszarów dworskich przeprowadza się parcelacja gruntów dworskich dla ± 300 gospodarstw karłowatych w 16 wsiach, obszar 600 ha,

3) w 26 wsiach o liczbie karłowatych gospodarstw ± 390 prowadzone są pertraktacje stron przytem projektowany do uzyskania obszar wynosi 580 ha,

4) przy parcelacji gruntów państwowych dla 110 gospodarstw karłowatych w 4 wsiach uzyskano obszar 256 ha.

Razem dla 54 wsi o ilości ± 960 gospodarstw karłowatych obszar wynosi w zaokrągleniu 1.700 ha.

Niezależnie od powyższego przy parcelacji prywatnej przeprowadzanej przez właścicieli obszarów dworskich, czy też przez Instytucje upoważnione uwzględniono 3.100 właścicieli gospodarstw małorolnych ± w 110 wsiach. Obszar nabyty przez nich w 1927 r. dochodzi do 6.500 ha.

Nabyte grunty w szeregu wsi dotąd niescalonych włączone zostaną do obszaru scalenia.

Następnie w drodze zastosowania art. 15 Ustawy o wykonaniu reformy rolnej przesłano do Ministerstwa Reform Rolnych wnioski o nałożenie obowiązku parcelacyjnego dla 4 wsi na obszar 317 ha.

Nadesłano do Okręgowego Urzędu Ziemskiego wnioski z zastosowaniem art 15 cyt. Ustawy dla 10 wsi, z czego 5 wniosków (na obszar 178 ha) będzie wniesionych na posiedzenie Okr. Komisji Ziemskiej dla ustalenia, czy ceny żądane przez właścicieli obszarów dworskich nie są wygóro-

wane, a 5 pozostałych wniosków oczekuje rozstrzygnięcia sprawy podziału hipotek majątków, z których możnaby otrzymać obszary niezbędne na uzupełnienie karłowatych gospodarstw

Stwierdzono protokularnie w 16 objektach, że zainteresowani zrzekli się uzupełnienia swych gospodarstw karłowatych. W 50 objektach stwierdzono brak odpowiednich gruntów (zarówno dworskich, jak i państwowych) na powyższy cel W 8 objektach stwierdzono brak karłowatych gospodarstw.

Na pożyczki z funduszu zapomóg i kredytu ulgowego przy nabywaniu gruntów na uzupełnienie gospodarstw karłowatych Okr. Urząd Ziemski preliminuje na r. 1928/29 sumę 1.000.000 zł., licząc udzielanie pożyczek na nabycie 1.440 ha gruntu (w cenie przeciętnej 2.000 zł. za 1 ha) na upełnorolnienie po 800 zł. przeciętnie za 1 ha nabytego gruntu, z tem, że właściciele gospodarstw karłowatych wpłacą z własnych funduszów 20% należności i z Banku Rolnego otrzymają 40% wartości w listach zastawnych.

W końcu przemówienia Prezes O. U. Z. p. Janiszowski zaznaczył, że zakres projektowanych prac nie stoi w żadnym stosunku do prac zgłoszonych. Jednak przy układaniu zarysu planu ograniczenie się do podanych norm było konieczne ze względu na szczupłość sił mierniczych tak rządowych, jak też prywatnych pozostających w dyspozycji O. U. Z

Na zapytanie Przewodniczącego zebrani wypowiedzieli się, że p. 4 porządku dziennego zostaje przyjęty do zatwierdzającej wiadomości.

Z kolei Rada przystępuje do 5 punktu porządku dziennego — **zarys planu regulacji serwitutów na 1928/29 r.**

P. Przewodniczący udzielił głosu Prezesowi O. U. Z. w Lublinie p. Janiszowskiemu, który na wstępie zaznaczył, że najtrudniejszym do ujęcia jest plan likwidacji serwitutów, bowiem układając takowy nie można z góry przewidzieć, co zostanie wykonane i jakie wydatki praca ta za sobą pociągnie, poczem wygłosił następujący referat:

Służebności przy obecnych warunkach gospodarczych nie dają uprawnionym spodziewanych korzyści ze względu na wyniszczenie lasów przez wojnę światową, oraz ze względu na to, że dziedzina służebna często nie ma możności zastosowania w pełnym zakresie zdobyczy nauki w prowadzeniu gospodarstw tak rolnych, jak i leśnych jednostek gospodarczych obciążonych, które uprzemysłowieniem i intensywną gospodarką mogą uzyskiwać lepsze wyniki.

Szkodliwość istnienia służebności znajduje już od dawna zrozumienie u zainteresowanych stron i widzimy, że ilość zawieranych układów dobrowolnych z roku na rok się zwiększa.

Dokonywana przez Urzędy Ziemskie przebudowa ustroju rolnego nie może dać pożądanych wyników bez uprzedniego lub równorzędnego z nią zniesienia służebności.

Ustawodawstwo nasze, mając powyższe okoliczności na uwadze wprowadziło możność znoszenia służebności drogą przymusową, oraz ustaliło termin, od którego zniesienie wszystkich służebności nastąpi z urzędu drogą przymusu.

Artykuł 19 Ustawy z dnia 7.V 20 r. o likwidacji serwitutów ustala, że zniesienie służebności trybem przymusowym następuje odnośnie wszystkich służebności, które w ciągu 10 lat od dnia ogłoszenia wymienionej Ustawy nie zostaną zniesione.

Z powodu nieżyciowego ujęcia sprawy zniesienia służebności w Ustawie z dnia 7.V 20 r. akcja ta, z przyczyn od Urzędów Ziemskich niezależnych, nie rozwijała się należycie.

Powstałe trudności usunęło dopiero rozporządzenie Prezydenta Rzpl. z dnia 1.II 27 r. i rozporządzenie wykonawcze Ministra Reform Rolnych z dnia 14.II 27 r.

Oprócz uproszczenia ogólnej procedury likwidacyjnej art. 52 rozporządzenia Prezydenta Rzpl. z dnia 1.II r. b. przewiduje stosowanie postępowania uproszczonego w tych przypadkach, gdy zniesienie służebności jest szczególnie trudne ze względu na dużą ilość uprawnionych osad.

Dążąc do jak najszybszego zniesienia służebności na terenie Okręgu Lubelskiego Pan Minister Roform Rolnych rozporządzeniem z dnia 22.II 27 r.zastosował uproszczone postępowanie przy zniesieniu służebności na dobrach Ordynacji Zamojskiej, zaś rozporządzeniem z dnia 22.VI 27 r. na dobrach „Międzyrzec i Witoroż".

Wobec zastosowania postępowania uproszczonego akcja znoszenia służebności obciążajacych wzmiankowane dobra została wyłączona z kompetencji Okręgowego Urzędu Ziemskiego i ustanowiono Urzędy Delegatów Ministra Reform Rolnych i Komisarzy Służebnościowych.

Stan i projekt prac Okręgowego Urzędu Ziemskiego w Lublinie **w zakresie zniesienia służebności:**

Od początku roku 1927 do dnia 1.XII. 1927 r. zostały zatwierdzone przez Okręgową Komisję Ziemską układy dobrowolne o zniesieniu służebności 49 wsi z liczbą osad 1.260. Obszar równoważnika gruntowego otrzymanego przez wymienione wsie wynosi 5.152 ha.

W okresie tym Okręgowa Komisja Ziemska zatwierdziła projekty przymusowego zniesienia służebności 2 wsi z liczbą osad 54 obszar ekwiwalentu wynosi 19 ha. Na grudniową wokandę O. K. Z. zostały wniesione układy dobrowolne 17 wsi z liczbą osad 479. Obszar ekwiwalentu = 1.806 ha.

Wobec powyższego w roku 1927 zostaną zniesione służebności drogą dobrowolnych układów w 66 wsiach z liczbą osad 1739 i ekwiwalentem 6858 ha, a prócz tego drogą przymusową w 2 wsiach. Minimalne rezultaty przymusowego zniesienia służebności spowodowane są tą okolicznością, że akcja ta do czasu wejścia w życie powołanego wyżej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej nie mogła się należycie rozwinąć.

Obecnie wobec wejścia w życie nowych przepisów, zaszła konieczność uzgodnienia wszystkich rozpoczętych spraw z tymi przepisami i przygotowania niezbędnych materjałów dowodowych.

Na dzień 1.XII r. b. korzysta ze służebności (oprócz dóbr „Ordynacja Zamojska" oraz „Międzyrzec i Witoroż") na terenie Okręgu Lubelskiego 431 wsi z liczbą osad 11.273.

Stosownie do planu prac na bieżący okres budżetowy (1.IV 27 r. — 31.III 28 r.) z wymienionej ilości wsi i osad mają być zniesione uprawnienia służebnościowe drogą przymusu w 51 wsiach z liczbą osad 1.900. Prócz tego plan ten przewiduje rozpoczęcie i opracowywanie projektów w 29 wsiach z liczbą osad 1.408.

Wobec przewidywanego zniesienia służebności 1.900 osad w bieżącym okresie budżetowym pozostaną na przyszły okres do zniesienia uprawnienia 9.373 osad.

Celem zniesienia tych służebności do 1 stycznia 1930 roku projektuje O. U. Z. planem prac na okres budżetowy 1928/29 r. objąć zniesienie służebności 5.000 osad. Jednakże wykonanie tego planu zależnem będzie od ilości personelu wykonawczego i od przyznanych na ten cel kredytów, które O.U.Z. preliminuje w wysokości 165.338 zł.

Preliminowane kredyty zostały obliczone na podstawie przypuszczalnego obszaru ekwiwalentu, jaki wymienione osady otrzymują. Przeciętny obszar ekwiwalentu na osadę wynosi 3 ha, wobec czego 5.000 osad otrzyma 15.000 ha. W okresie budżetowym 1928/29 koszta likwidacyjne (pomiary, koszta postępowania, akordy) na 1 ha ekwiwalentu wyniosą 11 zł.

Jak zaznaczono już w niniejszym referacie, zniesienie służebności, obciążających dobra Ordynacji Zamojskiej dokonuje Delegat Min. Ref. Roln. Do dnia 1.XII r. b. Delegat ten zatwierdził 93 układów dobrowolnych z liczbą osad 4.477 i obszarem ekwiwalentu 19.926 ha.

Pozostają jeszcze do zniesienia uprawnienia służebnościowe 174 wsi z liczbą osad 8.151.

Zakończenie akcji nastąpi z końcem 1928 r.

Zniesienie służebności, obciążających dobra Międzyrzec i Witoroż jest już w toku. Do dnia 1.XII r. b. Delegat Ministra Reform Rolnych zatwierdził 2 układy dobrowolne z ilością osad 101, obszarem ekwiwalentu 181 ha.

Pozostałe do zniesienia służebności 21 wsi z liczbą osad 836 będą zniesione do końca przyszłego roku.

Kończąc przemówienie p. Janiszowski zaznaczył, że przy projektowaniu likwidacji serwitutów 5000 osad tabelowych na 1928 rok, O. U. Z. liczy się z tem, że personel zajęty obecnie na terenie Ordynacji Zamojskiej da się zużytkować do prac w innych objektach i powiatach, a nabyta praktyka i wyspecjalizowanie się w likwidacji serwitutów zwiększy znacznie wydajność pracy w tym kierunku.

Na terenie Ordynacji Zamojskiej, gdzie likwidację serwitutów prowadzi Komisarz Służebnościowy, prace w trybie dobrowolnych układów posunęły się znacznie naprzód, choć też w znacznym stopniu prowadzi się prace przymusowe. Wyraża przekonanie, że praca na tym terenie najdalej w roku 28/29 (ściśle do 1.IV 1929 r.) będzie zakończona.

Jednem z najgłówniejszych zagadnień jest sprawa techników leśnych do wyceniania drzewostanów, gdyż brak ich wstrzymuje całkowicie likwidacją w trybie przymusowym. Kwestja zaangażowania odpowiednich techników jest na porządku dziennym Ministerstwa Reform Rolnych.

Po wygłoszeniu referatu zabrał głos p. Kurator **Poniatowski**, który zaznaczył, że złożony na ręce Przewodniczącego wniosek dotyczący gruntów leśnych za serwituty nadawałby się do dyskusji obecnie, gdyż, jak widać z przemówienia Prezesa O. U. Z. p. Janiszowskiego w Ordynacji Zamojskiej zachodzą wypadki wydzielania na ekwiwalent zaserwitutowy przedewszystkiem obszarów leśnych.

Przewodniczący odczytał wniosek p. Poniatowskiego, który brzmi:

„Rada Wojewódzka N. U. R. wyraża przekonanie, że stosowana obecnie przy regulacji serwitutów zasada wymierzania ekwiwalentu za serwituty na terenach leśnych przedewszystkiem z lasu, powoduje forsowniejsze niżby dobro kraju to usprawiedliwiało niszczenie przestrzeni lasu, a nadto wywołuje wręcz szkodliwe dla kultury rolnej przyjmowanie pod uprawę nawet lichych gruntów leśnych, które jedynie pod lasem mogą być celowo użytkowane".

Prezes O. U. Z. p. **Janiszowski**, wyjaśnia, że kwestję wymierzania ekwiwalentu za serwituty reguluje art. 20 rozporządzenia Prezydenta Rzp. z dnia 1 lutego 1927 r. o znoszeniu służebności.

Przewodniczący poddał pod głosowanie wniosek p. Poniatowskiego, który został przyjęty jednogłośnie.

Naczelnik Wydziału Urzędu Wojew. p. **Rachwald** zaznaczył odnośnie likwidacji serwitutów na gruntach państwowych, że w zawiadywaniu Urzędu Wojewódzkiego (Wydz. R. i W.) znajdują się grunty rolne specjalnie zerezerwowane na potrzeby likwidacji serwitutów, np. maj. Rożnówka pow. biłgorajskiego, Pawłów pow. chełmskiego i t. p. Te rezerwy rolne mają na względzie zachowanie w całości kultury leśnej.

Jest rzeczą pożądaną, ażeby w majątkach prywatnych w miarę możności za serwituty wydzielano również grunty orne.

P. Naczelnik **Smoleński** udzielił wyjaśnienia o cechach lasów ochronnych.

Następnie zabrał głos p. Mecenas **Czernicki**, który zaznaczając, że użytki leśne oddawane włościanom za służebności nie są poddawane ochronie złożył na ręce p. Przewodniczącego wniosek treści następującej:

„Rada uznaje, że przy likwidacji serwitutów winny być wydzielane za uprawnienia serwitutowe, takie przestrzenie leśne, które po ścięciu drzewostanu nadawałyby się do użytku rolnego".

Wniosek ten przez zebranych jednogłośnie został przyjęty.

Z kolei zabrał głos Inspektor Ochrony Lasów p. **Szyszkowski**, który w odpowiedzi p. Mecenasowi Czernickiemu odnośnie wydzielanych terenów leśnych za serwituty ze stanowiska przepisów o ochronie lasów wyjaśnił co następuje:

Wszystkie te powierzchnie leśne, które zostały wydzielone jako ekwiwalenty za serwituty z prawem zamiany użytków leśnych na inne za czasów b. Wojewódzkiej Komisji Ochrony Lasów — grunty te nie podlegają przepisom rozporządzenia Prezydenta z dnia 24.II 27 r. chociażby dotąd nie został wycięty drzewostan.

Natomiast te lasy, które odeszły jako ekwiwalenty za serwituty już na podstawie rozporządzenia p. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 24.VI

27 r. (D. U. № 57), to tylko w tych wypadkach nie podlegają w dalszym ciągu przepisom rozporządzenia, o ile Urząd Wojewódzki wydał wyraźne zezwolenie na zmianę użytków ornych na inne.

Jeśli zaś zostało wydane orzeczenie zezwalające na wydzielenie danego terenu leśnego za serwituty bez prawa zamiany na użytki rolne — to takie lasy w dalszym ciągu podlegają rozporządzeniu p. Prezydenta z 24.II 27 r.

Sprawę tę rozstrzyga art. 18 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1.II 1927 r. (Dz. Ust. № 10 poz. 74) — w szczególności drugie zdanie ustępu drugiego tegoż artykułu.

Punkt 6 porządku dziennego, **zamierzenia meljoracyjne Okr. Urzędu Ziemskiego.**

P. Przewodniczący udzielił głosu technikowi meljoracyjnemu O. U. Z. p. inż. **Słowakiewiczowi,** który wygłosił następujący referat:

Zapoczątkowanie akcji technicznych meljoracyj rolnych, na szerszą skalę, przez Okręgowy Urząd Ziemski, datuje się od lutego b. r. to jest od tej chwili, gdy został utworzony referat meljoracyjny Okr. Urzędu Ziemskiego i obsadzony siłą fachową.

W lutym tegoż roku trzeba było przystąpić do pracy nie mając zupełnie konkretnych danych, co do ilości i jakości mających się dokonać technicznych prac w zakresie meljoracji rolnych, na terenie Okręgu.

Te dane trzeba było zebrać, ugrupować, i na podstawie tychże przystąpić do właściwego celu.

Techniczne meljoracje rolne przeprowadza Okr. Urząd Ziemski w związku tylko z wykonaniem ustawy o scaleniu gruntów.

W myśl Ustawy z dnia 31 lipca 1923 r. o scaleniu gruntów, uzupełnionej i zmienionej Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 września r. b. przewiduje się przeprowadzenie meljoracyj niezbędnych do scalenia gruntów, tudzież możność przeprowadzenia meljoracyj pożytecznych i w związku z niemi zakładanie spółek wodnych na podstawie ustawy wodnej z dnia 19 września 1922 r.

Według rozporządzenia Ministra Reform Rolnych z dnia 29,IV 1926 r. do ustawy z dnia 31.VII 1923 r. obowiązującego jeszcze do dzisiejszego dnia, Okręgowy Urząd Ziemski na podstawie wniosku Komisarza Ziemskiego, mierniczego lub stron interesowanych, przeprowadza ekspertyzę meljoracyjną.

W dalszym ciągu to rozporządzenie mówi, że w razie stwierdzenia potrzeby meljoracyj rolnych, Okr. Urząd Ziemski po zasięgnięciu opinji rady uczestników scalenia, zarządza wykonanie projektu, a następnie wzywa strony zainteresowane do wykonania tego projektu na gruncie lub zawiązania Spółki wodnej w tym celu.

Koszt wykonania ekspertyzy i sporządzenia projektu meljoracyjnego pokrywa O. U. Z. z funduszu przeznaczonego na techniczne wykonanie scalenia.

W rok po zatwierdzeniu wykonania scalenia i uprawomocnieniu się zatwierdzającej decyzji O. K. Z. wszelkie koszty jakie wynikły z tytułu technicznego przeprowadzenia scalenia, zostają rozłożone na każdy 1 ha i w ciągu trzech lat, rocznemi ratami ściągnięte od zainteresowanych przez Państwowy Bank Rolny, proporcjonalnie do posiadanego przez tychże obszaru przed scaleniem.

Ostatnie, a najważniejsze stadjum, **o wykonanie meljoracyj rolnych na gruncie,** pozostawia się w myśl dotychczasowych przepisów, inicjatywie zainteresowanych, zalecając im dwa sposoby rozwiązania:

1) zaprojektowane urządzenie meljoracyjne zainteresowani wykonują we własnym zakresie. Wtedy przysługuje im prawo korzystania z indywidualnych pożyczek, udzielanych przez O. U. Z. w wysokości do 600 zł. na gospodarstwo z funduszu pomocy kredytowej przy scaleniu.

2) zainteresowani zawiązują Spółkę wodną na podstawie dostarczonego przez O. U. Z. projektu meljoracyjnego, przez co uzyskują prawo do otrzymania pożyczki z państwowego funduszu kredytu na meljoracje rolne.

Wsie komasujące się mają ten przywilej, że pożyczka, z państwowego funduszu kredytu na meljoracje rolne, może być przyznaną zainteresowanym przez P. B. R. w wysokości do 100% kosztorysu przedsiębiorstwa i jest płatną w ciągu 6 — 12 lat.

Ustawa o scaleniu gruntów wymaga przeprowadzenia meljoracyj rolnych niezbędnych przy scaleniu, do których winien być dostosowany plan przyszłych kolonji po scaleniu.

Okręgowy Urząd Ziemski ogranicza się w tym wypadku do zaprojektowania głównych otwartych rowów odpływowych, możliwie tak zaprojektowanych, by one w przyszłości mogły służyć jako część integralna szczegółowego osuszenia.

Tutaj dla zmniejszenia kosztów, zaoszczędzenia czasu, co za tem idzie, nie hamowania postępowania scaleniowego, gdzie się to okaże możliwem, Okr. Urząd Ziemski przystępuje do wytyczenia rowów na gruncie na podstawie ogólnych poszukiwań niwelacyjnych terenu, względnie projektuje rowy na podstawie zdjęć niwelacyjnych, dokonanych nie na całym terenie, lecz wyłącznie na właściwych szlakach wodnych.

W wypadku ostatnim, najwłaściwszem rozwiązaniem sprawy wykonania meljoracyj na gruncie, byłaby alternatywa pierwsza, t. j. zainteresowani wykonują meljoracje własnemi siłami.

Forma takiego rozwiązania zagadnienia, o tyle jest korzystną dla sprawy przebudowy ustroju rolnego, że obciążenie Skarbu Państwowego jest mniejsze, unika się szeregu formalności, jakie istnieją w trybie zawiązywania spółki wodnej, co znów powoduje zysk na czasie i nie wstrzymuje postępowania sceleniowego.

Cytowana ustawa scaleniowa nakłada obowiązek na uczestników scalenia, dostarczenia świadczeń w formie robocizny, furmanek i t. p. przy pracach tak scaleniowych jak i w związku ze scaleniem.

Opierając sie na powyższej podstawie, roboty meljoracyjne na gruncie, jak kopanie rowów, mogą być wykonane siłami własnemi zainteresowanych.

Chodzi tylko o danie nadzoru technicznego.

Dla dobra omawianej sprawy, nadzór techniczny winien dać O. U. Z. Niestety ani ustawa ani rozporządzenie M. R. R. okoliczności tej nie

przewiduje co oznacza, że zainteresowani winni nadzór techniczny opłacić z własnych funduszów.

Rezultat ustawowego załatwienia sprawy wykonania meljoracyj rolnych na gruncie jest taki, że urządzenia meljoracyjne, skutkiem braku dozoru technicznego (bo wieśniak nie lubi wydać gotówki) wykonane są nienależycie, niezgodnie z projektem, robota trwa całemi latami, a czasem nawet nie dochodzi do skutku.

Wydawanie pożyczek indywidualnych, z funduszu pomocy kredytowej przy scaleniu na meljoracje, jako środek propagandowy, okazał się w praktyce nie celowy: a przynajmniej wysokość pobranych pożyczek przewyższała koszt wykonanych robót na gruncie — i nie były one zużytkowane według swego przeznaczenia.

Okręgowy Urząd Ziemski widzi następujące rozwiązanie kwestji, w usunięciu powyższych niedomagań, w zależności od istniejących okoliczności:

1) o ile zainteresowani chętnie zgadzają się na wykonanie robót ziemnych, wynikających z projektu meljoracyjnego, wtedy O.U.Z. udziela im technicznego nadzoru opłaconego z kredytów, przeznaczonych na techniczne wykonanie scalenia.

2) o ile zainteresowani opierają się dobrowolnemu wykonaniu projektu meljoracyjnego na gruncie, wtedy O. U. Z. winien przeprowadzić powyższe roboty z urzędu, pokrywając koszta robocizny z funduszu pomocy kredytowej przy scaleniu na meljoracje rolne, z tem, że w myśl art. 13 Ustawy z dnia 31.VII 1923 r. o scaleniu gruntów, uzupełnionej i zmienionej rozporz. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3.IX 1927 r., wydatek ten wraz z procentami zostanie z opornych, jako uchylających się od ponoszenia świadczeń w naturze, drogą administracyjną ściągnięty i zwrócony do P. B. R. na poczet tegoż funduszu, zaś nadzór techniczny, dostarczony przez O. U. Z. na warunkach, jak w wypadku pierwszym, (t. j. finansowany z kredytu na techniczne wykonanie scalenia).

Rozwiązanie to nie wyklucza możności, uzyskania przez uczestników scalenia dotkniętych wykonaniem, powyżej przytoczonego art. 13, pożyczek z funduszu pomocy kredytowej przy scaleniu na meljoracje rolne. Jednak wysokość takiej pożyczki O. U. Z. będzie oznaczał w ścisłej zależności od kosztów rzeczywiście poniesionych przez zainteresowanego.

O ile zajdzie wypadek, że z opinji rady scaleniowej będzie wynikało, że scalana wieś życzy sobie przeprowadzenia meljoracyj rolnych, w takich okolicznościach O. U. Z. zarządzi opracowanie projektu meljoracyjnego, wezwie zainteresowanych do dobrowolnego złożenia lub wystąpi z wnioskiem przymusowego zawiązania spółki wodnej w myśl dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3.IX 1927 r. o uzupełnieniu i zmianie ustawy z dnia 31.VII 1923 r. o scalaniu gruntów.

Przyczyną zabagnienia gruntów na terenie województwa lubelskiego są głównie nieuregulowane rzeki. Np, rzeka Krzna wraz z dopływami zabagnia tereny powiatów łukowskiego, radzyńskiego, bialskiego, konstantynowskiego i włodawskiego. Są to obszary, które bez podstawowej meljoracji t. j. uregulowania rzeki Krzny, osuszyć się nie dadzą.

Przeprowadzenie regulacji rzek leży w kompetencji Ministerstwo Robót Publicznych.

Niestety realizacja powyższej sprawy przedstawia wiele trudności z powodu braku odpowiednich funduszów na ten cel.

Wprawdzie ustawa wodna z dn. 19.IX 1922 r. daje rozwiązanie powyższego zadania przez zakładanie spółek wodnych, jednak wskutek słabego zrozumienia korzyści wynikających z omawianego przedsięwzięcia wśród zainteresowanej ludności, trudno wydobyć odpowiednią ilość gotówki na pokrycie kosztu sporządzenia projektu, któryby służył za podstawę formalnego zawiązania spółki.

Tutaj w pewnych sprzyjających okolicznościach O. U. Z. będzie mógł oddać pewne usługi przez planowe prowadzenie scalenia gruntów, a w związku z tem meljoracyj rolnych.

Rzeka Zielawa dopływ Krzny w obecnej chwili jest w tych szczęśliwych warunkach, że jednocześnie w przyszłym roku, z pewnemi stosunkowo niewielkiemi przerwami, grunta wzdłuż niej położone będą podlegały scaleniu, a zatem i meljoracjom.

W związku z powyższem Okr. Urząd Ziemski przystąpi do opracowania projektu regulacji rz. Zielawy oczywiście w porozumieniu z tutejszym Urzędem Wojewódzkim.

Po zaznajomieniu się z dotychczasowym trybem postępowania akcji meljoracyjnej w świetle ustaw i rozporządzeń, przejdźmy do zobrazowania, obecnego stanu robót meljoracyjnych na terenie O. U. Z.

Według zgłoszeń Pow. Urzędów Ziemskich potrzeba meljoracyj rolnych istnieje w 168 wsiach, podlegających scaleniu.

Ogólny obszar scalenia tych wsi wynosi 126.068,14 ha. W tem przewiduje się obszar, podlegający meljoracjom, w wysokości około 60.000 ha.

Stanowi to w przybliżeniu 50% całkowitego obszaru scaleniowego.

W zestawieniu akcja meljoracyjna O. U. Z. przedstawia się następująco:

1) Ekspertyzy meljoracyjne:

a) wykonano w 58 objektach na obszarze potrzebującym osuszenia . .	32215 ha
b) w wykonaniu w 18 objektach na przybl. obszarze potrzebującym osuszenia	4520 „
c) w tych dniach, zostanie oddanych do wykonania z terminem wykonania do 1.VI 1928 r. w 62 objektach na przybliżonym obszarze potrzeb. meljor. . .	19069 „
d) wstrzymano narazie w związku z planem prac na r. 1928/29 — 31 obj. na przybliżonym obszarze potrzebującym meljoracyj	11184 „

2) Projekty meljoracyjne (osuszenie):

a) wykonano w 3 objektach na obszarze	2490 „

b) w wykonaniu z terminem ukończenia przeciętnie do 1 marca 1928 r. w 13 objektach na obszarze . . . . . 6175 „

3) Tyczenie rowów:

a) wykonano w 1 objekcie na obszarze potrzebującym meljoracyj . . . 649 „

Z powyższych zestawień wynika, że Okr. Urzędowi Ziemskiemu na r. 1928/29 pozostaje do wykonania:

80 ekspertyz meljoracyj na łącznym przybliżonym obszarze około . . . . 23589 ha

100 projektów meljoracyj na łącznym przybliżonym obszarze około . . 40000 „

17 robót wykonawczych na gruncie na przewidzianym obszarze około . . 9314 „

Na wykonanie ekspertyz i projektów meljoracyjnych preliminowano na rok 1928/29 sumę 271.000 zł.

Zaś na fundusz pomocy kredytowej przy scaleniu na meljoracje rolne O. U. Z. projektuje się 100.000 zł.

Przeprowadzenie meljoracyj rolnych na takim obszarze jest przedsięwzięciem wymagającym niezwykle wielkich wysiłków, jeżeli się zważy, że okoliczności towarzyszące osiągnięciu pożądanego celu, nie przedstawiają się zbyt korzystnie.

W znaczeniu ujemnym wpływają na sprawność postępowania akcji meljoracyjnej różne okoliczności, a między innemi z jednej strony 1) brak odpowiedniego personelu własnego O. U. Z. posiada bowiem w dziale meljoracyjnym zaledwie jeden etat. Po usilnych staraniach. O. U. Z. — Ministerstwo Reform Rolnych zezwoliło teraz na przyjęcie jednej pomocniczej siły kancelaryjnej.

Z tej to przyczyny O. U. Z. zmuszony jest ograniczyć się tylko do ogólnego kierunku i kontroli nad robotami meljoracyjnemi, oddając je do wykonania osobom i instytucjom upoważnionym przez Min. Roln. których na całą Rzeczpospolitą jest zaledwie około 70.

Z drugiej strony brak odpowiedniego uświadomienia wśród zainteresowanej ludności co do korzyści, jakie meljoracja przynosi. Stąd niemal wrogi nastrój tejże do wszelkich poczynań, zmierzających do ulepszeń jego warsztatu pracy.

Okręgowy Urząd Ziemski zdaje sobie sprawę z wielkości przedsięwzięcia, rozumie, że osiągnięcie należytego celu nie będzie łatwe, jednak położy cały zasób wysiłku, by trudności przełamać i przez odpowiednią organizację działu meljoracyjnego usprawnić tok postępowania meljoracyjnego.

Po wygłoszeniu referatu w wynikłej dyskusji zabiera głos p. Mecenas **Czernicki,** który zaznacza, że w kwestji meljoracji na terenie Województwa nic faktycznie dotąd nie uczyniono.

Wielką klęską jest istnienie całej sieci małych młynów, które korzyści nie przynoszą żadnej, a natomiast zatapiają olbrzymie przestrzenie. W pierwszym rzędzie należy dokonać regulacji rzek i przeprowadzić zniesienie małych młynów zatapiających grunta, a później dopiero przystąpić do meljoracji szczegółowej na poszczególnych obszarach. Przez regulację rzek i zniesienie młynów osiągnęłoby się większe wyniki niż przy stosowaniu meljoracji szczegółowej.

Sądzi, że meljoracja we wsiach, gdzie prowadzone jest scalenie nie powinna być dokonywana łącznie ze scaleniem, bowiem przy dokonywaniu scalenia włościanie są już ekonomicznie osłabieni, dodatkowe zaś jeszcze świadczenia na rzecz meljoracji powodują wycieńczenie. Ponieważ O. U. Z. posiada inżyniera meljoracyjnego, tenże winien być użyty przy projektowaniu regulacji rzek.

P. **Lechnicki** zaznacza, że podniesiona sprawa drobnych młynów upadnie, o ile Administracja dopilnuje wykonania ustawy wodnej. Sprawa regulacji drobnych rzek względnie przecięcia przez tereny torfowe kanałów winna spaść na samorządy, regulacja zaś rzek spławnych (Wisła, Bug, Wieprz) winna być prowadzona kosztem Skarbu Państwa. Spółczesność meljoracji ze scaleniem uważa za konieczną, a nawet meljoracja winna wyprzedzić scalenie, gdyż to da możność uczestnikowi scaleniania zorjentowania się, jakie grunty otrzymuje się pod względem użytkowności gospodarczej.

P. Kurator **Poniatowski.** Meljoracji większych nie porusza, gdyż te nie należą do Okręgowego Urzędu Ziemskiego, lecz samorządów. Ponieważ wysunięto zasadę, żeby do przeprowadzenia meljoracji kapitalnej (regulacja rzek) nie dokonywać meljoracji szczegółowej, uważa, że Polska jako kraj biedny, musi szukać korzyści przynajmniej w jednej z meljoracji, która da się urzeczywistnić zaraz i da szybszy i zyskowniejszy efekt.

Okręgowy Urząd Ziemski jest na właściwej drodze, podejmując zamierzone meljoracje i podporządkowując meljoracje pod świadczenia scaleniowe.

Jednak odpowiedzialność Urzędu jest zbyt wielka i z braku organów nadzorczych na wypadek mylnego sporządzenia przez technika O.U.Z. planu meljoracyjnego nie będzie kontroli. Z tego powodu wyniknąć mogą szkody niepowetowane. Uważa, że ekspertyza meljoracyjna połączona być winna z ogólnym planem meljoracyjnym. Plan wykona spółka wodna lub Urząd Ziemski. Same ekspertyzy nie dają jeszcze gwarancji, że prace meljoracyjne zostaną wykonane, gdyż są objekty gdzie pomimo dokonania oddawna ekspertyzy meljoracyjnej żadne meljoracje nie zostały przeprowadzone. Przesunięcie punktu ciężkości musi być dokonane na prace faktycznie wykonywane, czyli, że fundusz z ekspertyz przesunąć należy na dokonanie planów.

Zaprojektowany do meljoracji obszar stanowiący 50% obszarów scalanych uważa za wygórowany. Grunty na terenie Województwa są przeważnie lössowe i rędziny i te z natury rzeczy meljoracji nie wymagają. Czy wobec tego cyfry podane w wygłoszonym referacie nie są przesadzone, o ile nie obejmują i drenowania?

Prezes O. U. Z. p. Janiszowski w odpowiedzi na podniesione kwestje wyjaśnił, że docenia sprawę regulacji rzeki i rzeczek i w sprawie

tej wystąpił do p. Wojewody jak również do Ministerstwa zaznacza jednak, że nie może zgodzić się na to, ażeby technik meljoracyjny O.U.Z. użyty był do robót wchodzących w zakres działalności Ministerstwa Robót Publicznych.

Co do uczynionej uwagi o stosunku procentowym obszarów wymagających meljoracji, to uwaga ta byłaby słuszna, o ile by meljoracja dotyczyła terenu całego województwa, lecz cyfra projektowanego obszaru dotyczy wyłącznie meljoracji powiatów północnych i północno-wschodnich, posiadających grunty z reguły podmokłe i zabagnione i kto wie, czy podany przez O. U. Z. stosunek 50% gruntów wymagających meljoracji nie okaże się zbyt mały.

Na dokonywanie akcji meljoracyjnej Okręgowy Urząd Ziemski w preliminarzu przesłanym do Ministerstwa Reform Rolnych projektował kwotę 1.200.000 zł., lecz Ministerstwo, wychodząc z założenia, że zainteresowani winni być pociągani do świadczeń, zredukowało tę kwotę do 100.000 zł.

Co do kwestji wysuwanej przez innych przedmówców p. Janiszowski zaznaczył, że O. U. Z. dąży, ażeby do planu prac scaleniowych wyznaczane były tylko objekty całkowicie przygotowane t. j. te, które mają już dokonane ekspertyzy meljoracyjne, ewentualnie nawet opracowane projekty meljoracji, zlikwidowane serwituty, oraz załatwioną kwestję upełnorolnienia gospodarstw karłowatych.

Brak meljoracji dotyczy spraw scaleniowych dokonanych dawniej, lecz i tam O. U. Z. w miarę możności stara się dodatkowo przeprowadzać meljoracje.

Przewodniczący p. Wojewoda w przemówieniu swem wyraził żywe zadowolenie, że sprawa meljoracji została tak szczegółowo i gruntownie ujęta w referacie O. U. Z., oraz, że wywołała dyskusję o tak ożywionym przebiegu. Świadczy to o odpowiedniem zainteresowaniu się miarodajnych czynników państwowych, samorządowych, oraz społecznych działaczy tem nader żywotnem zagadnieniem z zakresu podniesienia żyzności naszej gleby. Jest to objaw tem bardziej pocieszający, że przed niedawnym czasem tego zainteresowania meljoracjami rolnemi na terenie Lubelszczyzny nie było i trzeba je było dopiero budzić w drodze usilnej propagandy prowadzonej w ciągu całego roku 1927. Za zrozumieniem doniosłości gospodarczej meljoracji musi teraz pójść **współdziałanie wspomnianych czynników w urzeczywistnieniu zamierzeń meljoracyjnych,** które przerastają zdolność finansową każdego z tych czynników z osobna. Dlatego właśnie nasze ustawodawstwo wodne, licząc się z temi trudnościami finansowania robót meljoracyjnych na większą skalę zakrojonych, przewiduje tworzenie w tym celu specjalnych funduszów budowlanych, składających się z procentowych udziałów Państwa, samorządów i interesowanych (adjacentów).

Przy tej sposobności należy zwrócić uwagę, że równolegle z działalnością urzędów ziemskich w zakresie meljoracji, rozwija się działalność **wojewódzkiego biura meljoracyjnego,** powołanego do życia celem ożywienia akcji, która na terenie Województwa Lubelskiego do niedawna była w zastoju. Niema jednak tutaj współzawodnictwa między temi dwoma instytucjami w znaczeniu „konkurencji", wobec ścisłego rozgraniczenia zakresu prac O. U. Z. i Urzędu Wojewódzkiego w tej dziedzinie, gdyż urzędy ziemskie podejmują jedynie prace meljoracyjne związane z akcją scaleniową, a wojewódzkie biuro projektuje wszelkie inne zamierzenia meljoracyjne w związku z całą akcją zakładania spółek wodnych.

W ostatnich czasach wyłonił się nawet projekt tworzenia **powiatowych spółek wodnych,** w nadziei uzyskania w tej formie na cele meljoracyjne **kredytów zagranicznych.** Można się spodziewać, że urzeczywistnienie tej myśli przyczyni się w znacznej mierze do ożywienia akcji meljoracyjnej w Kraju wogóle, a w Lubelszczyźnie w szczególności, oraz przyspieszy tempo założycielstwa w zakresie spółek wodnych.

Że Lubelski Urząd Wojewódzki docenia w całej pełni znaczenie regulacji rzek i palącą wprost konieczność osuszenia bagien w drodze meljoracji podstawowych wskazuje poruszenie przez władze wojewódzkie wobec władz centralnych, tudzież innych zainteresowanych w podniesieniu kultury rolnej czynników społecznych i samorządowych, naglącej potrzeby osuszenia szeregu kompleksów bagien, zesrodkowanych w dorzeczach rzek: Krzna, Tyśmienica, Liwiec i t. p., jak n. p. „Krowiego Bagna" w powiecie włodawskim, zajmującego obszar około 12.000 ha.

Bagna te bowiem stanowią zupełne nieużytki. Niestety, jak dotąd, uzyskanie potrzebnych na ten cel funduszów okazało się niemożliwem. Ponieważ **regulacja Krzny** zapoczątkowana jeszcze w r. 1921, wymaga również znacznych funduszów, przeto Urząd Wojewódzki wystąpił przed rokiem do M. R. P. o wyznaczenie dalszych odpowiednich kredytów. — Ministerstwo wyasygnowało na prowadzenie dalszych prac w tym kierunku w roku bieżącym tylko 13.000 zł., przy pomocy których przeprowadzono, niezbędne dla opracowania projektu regulacji, studja i pomiary wstępne na gruncie. Ze względu na to, iż roboty wykonawcze będą wymagały wielkich wkładów finansowych Wojewódzka Rada N. U. R. ma możność zwrócić się do Ministerstwa Reform Rolnych o wyjednanie przeznaczenia na ten cel odpowiednio większych sum, aby w ten sposób poprzeć odnośne wnioski Urzędu Wojewódzkiego i umożliwić odpowiednie przyspieszenie tempa robót dla szybkiego ich ukończenia. Urząd Wojewódzki zwraca się nieustannie do Związków Samorządowych, by meljoracje i regulacje drobnych rzek na terenie danych powiatów podejmowały samorzutnie, nie oglądają się na pomoc państwową.

Wobec powyższego stanu rzeczy stwierdzić można, że Urząd Wojewódzki wykazał w danym kierunku odpowiedni stopień troskliwości, oraz zainteresowania sprawami wodnemi. W ramach rozporządzalnych środków prowadzi Urząd Wojewódzki akcję meljoracyjną, wstawiając corocznie od szeregu lat do projektów budżetowych odpowiednie kredyty, które niestety ulegają następnie znacznym redukcjom przez władze centralne, względnie w izbach ustawodawczych. — W związku z tem pozostaje **wniosek** zgłoszony

przez Dyrektora Lubelskiej O. D. R. P. **Inżyniera Konrada Jankowskiego,** który p. Wojewoda odczytuje wraz z odnośnem uzasadnieniem, treści następującej:

Rozporządzenie p. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 9.XI 1927 r. o regulacji i utrzymaniu wód spławnych (Dz. Ust. Rz. P. z dn. 24.XI 27 r. № 102) przewiduje, że koszty pomiarów i opracowania projektów tych rzek tylko w wypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie mogą być **zaliczkowo pokrywane** z funduszów państwowych, a w szczególności z budżetu Ministerstwa Robót Publicznych, które to wydatki będą zwracane ze specjalnych funduszów budowli i utrzymania, tworzonych z udziałów Państwa, samorządów i interesowanych. Wniosek z tego, że w ten sam sposób Państwo traktować będzie również sprawę studjów i pomiarów na rzekach mniejszych, niespławnych, potwierdzając temsamem tezę, że inicjatorami tych robót winny być **samorządowe związki komunalne.**

Mając jednak na uwadze, że przeprowadzenie regulacji rzek spławnych i mniejszych rzeczek, a zarazem osuszenie rozległych bagnisk w ich dorzeczu położonych, leży przedewszystkiem w interesie Skarbu Państwa, gdyż daję podstawę do dalszych meljoracji szczegółowych umożliwiając wzmożenie zdolności podatkowej meljorowanych gruntów, **Wojewódzka Rada Naprawy Ustroju Rolnego zwraca się** do P. P. Ministrów Skarbu, Robót Publicznych, Rolnictwa i Reform Rolnych z wnioskiem wydatniejszego niż dotychczas dotowania przeznaczonych na ten cel kredytów tak w zakresie wykonania projektów jak i samych robót, przyczem ze swej strony uważa, że w województwie lubelskiem na cele powyższe powinny być przeznaczone zaliczkowo w przybliżeniu następujące kredyty:

na sporządzenie projektów regulacji rzek w dorzeczach:

Krzny z dopływami przy długości rzek 100 klm. i 30.000 ha bagnisk . . .	55,000 zł.
Liwca 110 klm. rzek, 28,000 ha bagnisk	60,000 „
Wełnianki 25 klm. 3,200 ha . .	20,000 „
Udalu 27 klm. 8,500 ha	20,000 „
Uherki z bagnami Cichy Kąt i t. d. 40 klm. 20,000 ha	40,000 „
Włodawki i dopływów 74 klm. 17,400 ha	55,000 „
Wieprza 150 klm. 38,500 ha . .	75,000 „
Dopływy Wieprza 440 klm. 33,000 ha	175,000 „
Tyśmienica z dopływami Bystrzycą i Piwonją 100 klm. 31.000 ha	55,000 „
Tanew 40 klm. 7,900 ha . . .	25,000 „
Bukowa 50 kl. 10,000 ha . . .	25,000 „
Drobniejszych rzeczek w dorzeczu Wisły	150,000 „
Obwałowanie Wisły, Bugu, Wieprza i innych rzek	150,000 „
Nieprzewidzianych w powyższem zestawieniu	95,000 „
Razem na projekty . .	1,000,000 zł.

Na roboty wykonawcze przy regulaji rzeki Wojsławki zabagniającej w pow. Krasnostawskim i Chełmskim 1250 ha—na rok 1928/29 100,000 zł.

Na poparcie niniejszego wniosku przytoczył wnioskodawca następujące rzeczowe uzasadnienie:

Sprawa uregulowania rzek w województwie lubelskiem tak spławnych jak i nie spławnych jest pierwszorzędnej wagi i na nią zwróciły uwagę czynniki decydujące jeszcze w roku 1921, w którym to roku Sejm Ustawodawczy na posiedzeniu dnia 26.X uchwalił ustawę o popieraniu publicznych przedsiębiorstw meljoracyjnych, a równocześnie z tem uchwalił program wykonania meljoracji publicznych, do których odnosi się wspomniana ustawa. Program ten na pierwszym miejscu stawia oprócz obwałowania rzek żeglowych i spławnych (przedewszystkiem Wisły i Warty) regulację ich dopływów w województwie lubelskiem, celem osuszenia rozległych bagien i nieużytków w dorzeczach tychże położonych, a mianowicie: lewych dopływów rzeki Bugu od Huczwy do Krzny, niespławnej przestrzeni Wieprza z dopływami i prawych dopływów Sanu. Na dalszym planie przewiduje ten program regulację dopływów Bugu poniżej Krzny, w pierwszym rzędzie Liwca z dopływami i prawobrzeżnych dopływów Wisły.

Według przybliżonych zestawień Inż. M. Prokopowicza Dyr. Departamentu Min. Rob. Publ., które posłużyły zarazem do zestawienia wyżej przytoczonych kosztów opracowania projektów, obszar bagnisk w dorzeczach rzek wymagających regulacji wynosi na terenie Województwa Lubelskiego około 250.000 ha. Na zrealizowanie tych meljoracji potrzebne będą bardzo znaczne sumy, więc też pomoc Państwa jest konieczną i taką pomoc przewiduje wspomniana ustawa o popieraniu publicznych przedsiębiorstw meljoracyjnych, w brzmieniu noweli z 23.VI 1925 r.

Udzielenie zasiłku ze strony Państwa może być jednak uskutecznione dopiero po zatwierdzeniu projektu i kosztorysu przez Min. Robót Publ. i wydaniu w drodze rozporządzenia Wojewody ustawy wojewódzkiej normującej pokrycie kosztów meljoracji, utrzymanie robót po ich wykonaniu i wpływ Rządu na tok spraw technicznych i gospodarczych przedsiębiorstwa.

Dalej jak już na wstępie podkreślono, przeprowadzenie meljoracji podstawowych ma na widoku również i meljoracje szczegółowe, dla których regulacje rzek będą stanowiły zabezpieczenie odpływów.

Wobec silnej akcji scaleniowej w tutejszem Województwie sprawa powyższa nabiera tem większego znaczenia, że w bardzo wielu wypadkach przeprowadzenie scalenia jest niemożliwe wobec niemożności przeprowadzenia meljoracji uzależnionej od poprzedniego wytworzenia odpływów.

Jak widać z powyższego podstawą wykonania wszystkich tych robót jest projekt i kosztorys meljoracji podstawowych.

Ponieważ z drugiej strony Pow. Zw. Komun. mają dochody swoje dość ograniczone, a potrzeby w każdym kierunku swojej gospodarki znaczne, inicjowanie i subwencjonowanie przez nie meljo-

racji napotyka na znaczne trudności tembardziej, że robót z zakresu meljoracji podstawowych na terenie wojew. Lubelskiego dotychczas nie przeprowadzono i zrozumienie ich tak u miejscowej ludności jak i jej przedstawicieli w sejmikach jest niewielkie.

Biorąc dalej pod uwagę, że realizowanie meljoracji podstawowych trwa przeważnie dłuższy okres czasu, poczem dopiero widoczny jest efekt z ich wykonania, i dopiero wtedy pojawia się zrozumienie ich konieczności przez Pow. Zw. Komunalne i zainteresowaną ludność wobec tego dla osiągnięcia celów zakreślonych przez Woj. Radę Napr. Ustr. Rolnego koniecznem jest już obecnie zaliczkowe dotowanie przez Państwo prac mających na celu opracowanie projektów meljoracyjnych w myśl wniosku wyżej przytoczonego.

Rada uchwala powyższy wniosek jako swą opinję dla władz centralnych.

Następnie udziela p. Wojewoda głosu wojewódzkiemu referentowi spraw wodno-prawnych panu Radcy **Zieglerowi** celem udzielenia wyjaśnienia w sprawie likwidacji dawniejszych uprawnień wodnych.

P. **Ziegler.** Na terenie Województwa Lubelskiego istnieje 600 młynów drobnych, które szkodliwie działają na uprawę rolną. Usunięcie tych młynów było dotąd trudnem, bowiem Ustawa wodna zastrzegła dla pozostawienia ich 5-letni okres. Od listopada b. r. wyznaczony przez ustawę 5-letni okres minął i Urząd Wojewódzki może obecnie rozpocząć akcję w kierunku kasowania młynów, bowiem ustawa przewiduje możność odebrania uprawnienia za odszkodowaniem.

Urząd Wojewódzki doskonale zdaje sobie sprawę ze szkodliwych skutków istnienia wielkiej ilości błędnie usytuowanych młynów wodnych, tak dla rolnictwa w ogólności, jak i rozwoju akcji meljoracyjnej, a tem samem regulacji rzek w szczególności.

Niestety postanowienia Ustawy wodnej z roku 1922 Dz. Ust. № 102, w art. 252 gwarantują na przeciąg pięciu lat od wejścia w życie tej ustawy **nienaruszalność uprawnień wodnych** (a tem samem i nietykalność praw przywiązanych do młynów) i dają ochronę prawną istniejącym zakładom o sile wodnej, nietylko opartym na specjalnym tytule, ale i tym, co do którychprawnego istnienia zachodzi tylko **domniemanie,** oparte na samem tylko dziesięcioletniem istnieniu przed wejściem w życie ustawy, względnie przed dniem 1 stycznia 1923, to jest od 1 stycznia 1913 roku. Wobec takiego wyraźnego brzmienia naszej ustawy wodnej Urząd Wojewódzki przez okres 5-cio letni od wejścia w życie tej ustawy nie mógł w sposób legalny przeciwdziałać dalszemu istnieniu tych młynów.

Dopiero obecnie, t. j. z dniem 27 listopada 1927 r., z którym oznaczony w art. 253 pięcio letni okres ulgowy upłynął, **Urząd Wojew. przystąpił do likwidacji** przedewszystkiem tych młynów, co do których uprawnienia wodne nie zostały w tym okresie zgłoszone dla wpisu do księgi wodnej, a następnie tych, przy których mający się ustalić w postępowaniu wodno-prawnem rozmiar uprawnień wodnych okaże się szkodliwym dla rolnictwa. Nadmieniam, że młyny, których uprawnienia wodne i ich rozmiar są niesporne, mogą ulec likwidacji z powodu niebezpieczeństwa publicznego, wynikającego z ich istnienia lub przeważających korzyści dla rolnictwa z ich likwidacji tylko na wniosek Związków samorządowych, korporacji publicznych, oraz osób zainteresowanych w ich zniesieniu, ale jedynie **za odszkodowaniem** interesowanych w ich istnieniu za pozbawienie ich przysługujących im uprawnień wodnych.

P. Szramowicz. — W uzupełnieniu przemówienia mego przedmówcy pragnąłbym w odpowiedzi Członkom Rady scharakteryzować rolę i działalność Urzędu Wojewódzkiego w zakresie meljoracji rolnych.

Jeżeli w tej dziedzinie do niedawnego czasu prawie nic nie zdziałano, to nie wina Urzędu Wojewódzkiego, tylko **ustawodastwa, które inicjatywę w zakresie meljoracji pozostawiło samorządom.**

Tej inicjatywy Samorządy Powiatowe wykazały rzeczywiście bardzo mało, ale na ich usprawiedliwienie należy wziąć pod uwagę, że meljoracje są to roboty nowsze, wynikające z ogólnego postępu kultury rolnej, która, jak to stwierdza statystyka na terenie tutejszym pozostaje jeszcze daleko w tyle. Winę ponoszą tutaj i b. władze zaborcze, które każdą inicjatywą w tym kierunku tłumiły. Rezultatem tego jest brak jakichkolwiek robót przeprowadzonych na większą skalę w zakresie meljoracji rolnych na terenie naszego Województwa, wskutek czego Samorządy nasze nie mając przykładów, na które mogłyby się powołać, nie mogły wykazać przedstawicielom miejscowej ludności korzyści z meljoracji wynikających i przeprowadzić uchwał na sfinansowanie projektów, które są podstawą wszystkich robót meljoracyjnych.

Z drugiej strony i wnioski Urzędu Wojewódzkiego, skierowane do Min. Rob. Publ. o udzielenie kredytów na ten cel, z powodu szczupłych funduszów tego Ministerstwa, nie były uwzględniane w należytej mierze. I tak za okres od 1924—26 r. Urząd Wojewódzki otrzymał tylko 14,000 zł., za które opracowano projekt regulacji rzeki Wojsławki w powiecie Krasnostawskim i Chełmskim, na rok zaś 1927 uzyskano z tegoż źródła 13,000 zł. na przeprowadzenie studjów i pomiarów na rzece Krznie w powiecie bialskim, zabagniającej w swojem dorzeczu około 40.000 ha gruntów nadbrzeżnych.

Ażeby prace około opracowania projektu tej rzeki przyspieszyć, Wydział Powiatowy w Białej Podlaskiej z inicjatywy Urzędu Wojewódzkiego uchwalił również kwotę 13.000 zł., w rezultacie czego przeprowadzono zdjęcie na długości rzeki około 80 klm. i obecnie projekt regulacji tej rzeki na zdjętej przestrzeni jest w opracowaniu.

Zrealizowanie tego projektu da możność osuszenia około 10.000 ha bagnisk.

W roku 1927 sprawa meljoracji w Województwie Lubelskiem posunęła się znacznie naprzód. Oprócz bowiem wyżej wspomnianych prac pomiarowych na rzece Krznie, przeprowadziło Wojewódzkie Biuro Meljoracyjne swojemi, względnie doraźnie opłacanemi siłami technicznemi, pomiary w górnym biegu rzeki Liwca w pow.

siedleckim, dla opracowania projektu osuszenia około 5.000 ha bagnisk i na rzece Białce w pow. Radzyńskim zabagniającej również taką samą powierzchnię gruntów.

Oprócz tych prac z zakresu meljoracji podstawowych przeprowadzono pomiary dla meljoracji szczegółowych (przeważnie systemem drenowania) w pow. siedleckim, węgrowskim i hrubieszowskim na obszarze około 2.000 ha.

Wszystkie te prace były subwencjonowane przez miejscowe Wydziały powiatowe Sejmików, a materjały zebrane w okresie letnim są obecnie w opracowaniu.

Doceniając ważność akcji meljoracyjnej i związanej z nią akcji scaleniowej gruntów Urząd Wojewódzki projektuje w roku 1928 przeprowadzenie zdjęć i studjów na rzece Krznie w pow. radzyńskim i łukowskim, na Liwcu, Kostrzyniu i Muchawce w pow. siedleckim i węgrowskim, rzece Huczwie w pow. hrubieszowskim i tomaszowskim, na rzece Tanwi w pow. biłgorajskim i rzece Wildze w pow. garwolińskim, a nadto obwałowanie rzeki Wisły w dolinie Kosińskiej w pow. janowskim.

Kosztorys opracowania tych projektów obliczono na 185.000 zł., z czego około 150.000 zł. projektuje się uzyskać ż kredytów Min. Rob. Publ.

Wobec rozporządzenia p. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 9.XI 1927 r. o regulacji i utrzymaniu wód spławnych (Dz. U. Rz. P. z 24.XI 1927 r. № 102), w myśl którego koszty pomiaru i opracowania projektów tych rzek tylko w wypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie mogą być zaliczkowo pokrywane z budżetu Min. Rob. Publ. i zwracane później z funduszów budowli i utrzymania, zachodzi obawa, że uzyskanie kredytu w sumie wyżej wymienionej napotka na trudności. W związku z tem, jak również wobec szczupłych dochodów poszczególnych Związków Samorządowych i znacznych ich potrzeb gospodarczych w każdej dziedzinie życia społecznego, sprawa meljoracji z powodu braku odpowiednich kredytów może ulec niepożądanemu zahamowaniu, zamiast rozwijać się w sposób, jaki tego wymagają warunki tut. Województwa.

Oprócz wniosku o udzielenie kredytów, wyżej wspomnianych na opracowanie projektów, wystąpiono do Min. Rob. Publ. również z wnioskiem o udzielenie kredytu w wysokości 100.000 zł. na roboty wykonawcze przy regulacji rzeki Wojsławki, której projekt przesłany został Ministerstwu Robót Publicznych do zatwierdzenia.

Na tem miejscu muszę podkreślić, że równocześnie z projektowaną regulacją rzek i osuszeniem przyległych gruntów, projektowane jest również znoszenie istniejących na tych wodach spiętrzeń przy młynach wodnych i zależnie od tego, czy właściciele tychże wykażą się prawami do użytkowania wody w sposób dotychczasowy, czy też nie, — prawo to będzie im odjęte za odszkodowaniem, lub bez tegoż, gdyż Urząd Wojewódzki w zupełności zdaje sobie sprawę ze szkodliwości całego szeregu młynów korzystających z siły wodnej, jednakże w postępowaniu swem musi kierować się obowiązującą ustawą wodną.

Wreszcie w odpowiedzi p. Kuratorowi Poniatowskiemu nadmienię, że na ogólną ilość gruntów ornych wynoszących około 1.500.000 ha w Województwie Lubelskiem, 900.000 ha z tychże wymaga drenowania, przyczem w powiatach północnych (dawn. gub. siedlecka) wymaga drenowania 80% pól ornych, w powiatach zaś południowych (dawn. gub. lubelskiej) 40% tychże.

Jeżeli więc O. U. Z. na podstawie ekspertyz stwierdza, że 50% gruntów podlegających scaleniu wymaga meljoracji, to stosunek ten jest zupełnie możliwy i odpowiadający stosunkom panującym na terenie tutejszego Województwa.

Na przemówieniu tym dyskusję nad p. 6 porządku dziennego zakończono.

Wolne wnioski.

P. Mecenas **Czernicki** złożył na ręce przewodniczącego wniosek, który brzmiał: „Rada uznaje, że postępowanie scaleniowe winno być przeprowadzone w każdym poszczególnym wypadku w terminie najwyżej dwuletnim i że taki termin dwuletni dla przeprowadzenia scalenia winien być ustawowo ustalony".

W wyłonionej nad wnioskiem tym dyskusji zabrali głos:

Prezes O. U. Z. p. **Janiszowski** uważa, że ustalenie prekluzyjnego terminu dla zakończenia sprawy scalenia jest niemożliwe, gdyż rozpoczynając pracę nie można zgóry przewidzieć wszystkich okoliczności oddziaływających w różnych kierunkach na przebieg i tempo pracy. Okr. Urząd Ziemski poczuwa się do obowiązku nadawania pracy przy scaleniu każdego objektu jaknajszybszego tempa. Termin zakończenia uzależniony jest w każdym wypadku od technicznego dokonania prac mierniczych na gruncie. Terminy dokonania poszczególnych stadjów prac mierniczych zastrzeżone są w zawieranych przez O. U. Z z technikami umowach i nad ich dotrzymaniem O.U.Z. bacznie śledzi. Prace w dużych objektach muszą być prowadzone dłużej, a to ze względu na konieczność dodatkowych prac, jak założenie sieci triangulacyjnej i t. p. Należy również mieć na względzie, że maximum pracy jaką technik mierniczy w ciągu roku wykonać winien nie może przy scaleniu przewyższać 400 ha, a zgrupowanie nadmiernej ilości techników na jednym dużym objekcie, nieraz ze względów organizacyjnych jest nie do pomyślenia.

Naczelnik Wydziału Technicznego O. U. Z. p. **Gawarecki** uważa, że ustalenie prekluzyjnego terminu dla zakończenia scalenia byłoby niecelowe.

P. Kurator **Poniatowski.** Motyw Prezesa O. U. Z. p. Janiszowskiego, iż do wykonania dużego objektu trzeba dłuższego czasu, wydaje mu się niesłuszny, gdyż jest to kwestja nie czasu lecz partji mierniczej. Kierownik Partji przystępując do wykonania pracy w takim objekcie winien posiadać dostateczną ilość sił mierniczych do jej przeprowadzenia w ciągu określonego terminu. Sądzi, że prace winne być tak ustosunkowane, ażeby rozpoczęta praca mogła być w określonym terminie zakończona, bowiem komasacja wsi w ciągu kilku lat równa się dla niej klęsce żywiołowej. Przed przystąpieniem do wykonania pracy, należałoby się obliczyć z siłami i w wypadku istotnej niemożności dokonania

pracy w zwykłym terminie, uprzedzić o tem ludność zainteresowaną, żeby zapobiec dezorganizacji życia gospodarczego.

Prezes O. U. Z. P. **Janiszowski**. Z praktyki wynika, że określenie terminu wykonania pracy scaleniowej nie jest możliwe. Pomiary można oddać upoważnionej firmie mierniczej, lecz nie można tejże firmy zmusić do przyjęcia nadmiernej ilości pracowników.

Uważa za niecelowe umieszczanie terminów, które nie mają egzekutywy, bo jak postąpić w tym wypadku, gdy sprawa w zakreślonym terminie nie będzie wykonana?

Przy zawieraniu kontraktów z mierniczymi na wykonanie prac prowadzone są pertraktacje co do terminów wykonania każdego stadjum pracy. Zdaniem jego ta organizacja jest zupełnie wystarczająca.

Gdy sprawa nie może być wkrótce załatwiona jak np. w Rossoszy, ludność jest o tem uprzedzona.

P. Mecenas **Czernicki**. Wniosek swój popiera, uważa bowiem, że O. U. Z. prócz poczucia obowiązku winien mieć ustawę, która winna zawierać rygor zakończenia.

P. Kurator **Ponianowski**. Uważa, że wniosek p. Czernickiego winien być zmodyfikowany w ten sposób, żeby zamiast ustawowego zakreślenia terminu wykonania prac, zamieścić w instrukcji dla O. U. Z. obowiązek terminowego wykonania rozpoczętej komasacji oraz, że w wypadkach wyjątkowo trudnych prac przedłużenie terminu wykonania mogłoby nastąpić za zezwoleniem Min. Ref. Rol.

Po ustaleniu przez p. Poniatowskiego za zgodą p. Czernickiego ostatecznego tekstu zgłoszonej do jego wniosku poprawki,—tekst wniosku brzmi:

„Rada uznaje, że postępowanie scaleniowe winno być przeprowadzone w każdym poszczególnym wypadku w terminie najwyżej dwuletnim i że taki termin dwuletni dla przeprowadzenia scalenia winien być w obowiązujących O. U. Z. instrukcjach ustalony.

Rada jednak uznaje konieczność przewidywania wyjątkowo trudnych wypadków scalenia wymagających dłuższego czasu niż okres 2-letni do całkowitego zakończenia.

W tych jednak wypadkach O. U. Z. winien rzeczowo uzasadnić powody dłuższego trwania scalenia".

W zarządzonem przez p. Przewodniczącego głosowaniu **wniosek ten jednogłośnie został przyjęty.**

P. Lechnicki wykazując konieczność otwarcia w Lublinie Oddziału Państwowego Banku Rolnego, zgłosił następujący wniosek:

„Wojewódzka Rada Naprawy Ustroju Rolnego wyraża przekonanie, że ze względu na cały szereg prac parcelacyjnych, komasacyjnych, meljoracyjnych i t. p., rozpoczętych na terenie Województwa Lubelskiego, niezbędnem jest otwarcie w jak najszybszym czasie Oddziału Państwowego Banku Rolnego w Lublinie".

W zarządzonem przez p. Przewodniczącego głosowaniu **wniosek ten przyjęto jednogłośnie.**

P. Grużewski zgłasza wniosek o rozszerzeniu siedlisk i obowiązku przenoszenia zabudowań na parcele odleglejsze.

P. Madler. Uważa wniosek za nieaktualny. Przy przenoszeniu bowiem osiedli, dla gospodarzy nie mających odpowiedniego zapasu ziemi, należałoby tworzyć specjalne kredyty. Sprawę przebudowy osiedli przewidziała ustawa o scalaniu gruntów.

P. Grużewski uzasadnia swój wniosek zaznaczajac, że z naprawą stosunków rolnych w drodze komasacji gruntów łączy się **sprawa prawidłowego zabudowania osiedli** przez poszerzenie poszczególnych siedlisk. Zwłaszcza niezodowna konieczność przeprowadzenia takiej regulacji, a zarazem znakomita sposobność do jej uskutecznienia w trybie doraźnym, nastręcza się po pożarze, który objął całą osadę lub zniszczył jej znaczniejszą część.

Usunięcie nadmiernego skupienia domów mieszkalnych i zabudowań gospodarczych skutkiem zbyt zwężonych parcel budowlanych, możliwe jest tylko przez wysiedlenie dotychczasowego nadmiaru na odleglejsze parcele, ewentualnie na kolonje, aby tą drogą osiągnąć typ osady szeroko rozrzuconej. Realizowanie tego rodzaju polityki w zakresie zabudowy i rozbudowy osiedli jest postulatem leżącym w interesie publicznym ze względu na powszechne **bezpieczeństwo ogniowe.** Pozwolę sobie nadmienić, że zagadnieniu prawidłowej odbudowy osiedli zniszczonych pożarem poświęcone są całe ustępy pisma okólnego Pana Wojewody Lubelskiego z dnia 12 grudnia 1927 r. L. UW. 10931/B. P., które ogłoszone zostanie w jednym z najbliższych numerów wojewódzkiego Dziennika urzędowego. (Przypisek Redakcji: Odnośne pismo okólne wydrukowane zostało w № 28 Dz. urzęd. poz. 370, str. 604-607).

Mimo rozwiniętej propagandy **akcja regulacyjna** idzie opornie z powodu zakorzenionego przyzwyczajenia, względnie zachowawczego instynktu ludności miejscowej, oraz braku zrozumienia dla dodatnich skutków zmiany systemu zabudowania osiedli. Z drugiej strony brak jakiegokolwiek przymusu, gdyż przepisy odnośne zagadnienie regulujące są przeniknięte zasadami liberalnemi, pozostawiając sprawę przeniesienia siedlisk wyłącznie swobodnej ocenie interesowanych, ze względu na poszanowanie prawa prywatnej własności, ograniczając zatem wysiedlenie jedynie do wypadków, gdy ma miejsce **dobrowolna deklaracja.**

Tymczasem z ogólnych zasad prawnych wynika **możność uchylenia nietykalności prawa własności** i nieuwzględnienia interesu prywatnego, gdzie tego wymaga interes publiczny. W tem leży właśnie uzasadnienie wywłaszczenia, w szczególności w danym wypadku w postaci przymusowego wysiedlenia i to w formie o tyle dogodniejszej, że nie za odszkodowaniem w równoważniku gotówkowym, ale wzamian za inne grunta pod nową siedzibę.

Wobec tego uważam za rzecz pożądaną zrealizowanie postulatu: **wprowadzenie w drodze**

ustawodawczej przymusowego wysiedlania dla poszerzenia siedlisk w wypadkach, gdy tego wymaga interes publiczny, a w szczególności **bezpieczeństwo pożarowe miast i miasteczek,** a zwłaszcza przedmieść.

Wobec tego proponuję uchwalenie przez Radę odnośnej opinji i przedstawienie jej władzom centralnym.

Stosowane przez władze ziemskie i administracyjne środki, w ramach obowiązujących przepisów, mają znacznie jedynie paljatywów, nie załatwiających bolączki radykalnie. Mam tu na myśli czynienie trudności z punktu widzenia ścisłego stosowania przepisów budowlanych, kategoryczne żądanie ogniotrwałego krycia dachów, lub zachętę do wysiedlenia na kolonje przez strefową klasyfikację gruntów (wysoka cena gruntów w środku osady, a niestosunkowo niska dla gruntów dalej położonych), co daje widoczne korzyści dla wysiedlających się.

P. Czernicki uważa, że wniosek p. Grużewskiego wychodzi poza zakres prac Komisji N.U.R.

Prezes U. Z. P. **Janiszowski** zaznacza, że wniosek p. Grużewskiego dotyczy tylko miast i miasteczek.

Przewodniczący P. **Wojewoda** poddał pod głosowanie wniosek p. Czernickiego o niekompetencji Rady do rozpatrywania wniosku p. Grużewskiego.

Za wnioskiem p. Czernickiego wypowiedziały się 2 głosy, przeciw 5, wobec czego wniosek ten upadł.

Następnie p. Wojewoda zastrzegając uzgodnienie wniosku p. Grużewskiego ze zdaniem Urzędu Ziemskiego poddał go pod głosowanie.

W głosowaniu wniosek p. Grużewskiego, z zastrzeżeniem uzgodnienia go ze stanowiskiem O. U. Z., przyjęto 4 głosami „za" wobec 3 głosów „przeciw".

Wniosek ten brzmi:

„Wojewódzka Rada N. U. R. wypowiada się za wprowadzeniem w drodze ustawowej przymusowego wysiedlania dla poszerzenia siedlisk w wypadkach, gdy tego wymaga interes publiczny regulacji osiedli w kierunku zwiększenia bezpieczeństwa ogniowego miasteczek, przedmieść i osad podmiejskich".

P. Madler. Zaznaczając, że gospodarstwa utworzone w wyniku scalenia winny być otoczone specjalną opieką, ażeby w ten sposób utrwalić dokonaną naprawę ustroju rolnego, chciałby uzyskać opinję Rady co do celowości przeprowadzenia dyskusji w tej kwestji, którą uważa za pogłębienie i rozszerzenie dokonywanej przebudowy ustroju rolnego. Z chwilą zakończenia regulacji głos mają w tej sprawie instytucje społeczne i samorządowe.

P. Przewodniczący zaznaczył, że ze względu na obfitość materjału; który poruszone zagadnienie obejmuje, oraz wagę samego zagadnienia, sprawa ta będzie umieszczona jako oddzielny punkt porządku dziennego przyszłego posiedzenia Rady.

Na pytanie Przewodniczącego, czy Rada ma jeszcze dalsze zapytania, nikt z obecnych głosu nie zabrał, wobec czego o godz. 16 m. 10 przewodniczący zamyka posiedzenie.

Przewodniczący
Wojewódzkiej Rady Naprawy
Ustroju Rolnego
Wojewoda Lubelski
(—) *A. Remiszewski.*

Zastępca Przewodniczącego
Woj. Rady Naprawy Ustroju Rol.
Prezes Okręgowego Urzędu Ziemskiego
w Lublinie
(—) *H. Janiszowski.*

Sekretarz
R. Wierzbicki, Wł. Szcześniak.

75.

Wyniki wyborów do Sejmu na terenie Okręgowej Komisji Wyborczej № 26 w Lublinie.

Na zasadzie art. 92 cz. 2 i art. 99 cz. I ust. z dnia 28 lipca 1922 roku w przedmiocie Ordynacji Wyborczej do Sejmu — (Dz. Ust. № 66, poz. 590) — podaję do publicznej wiadomości wyniki wyborów na terenie Okręgowej Komisji Wyborczej Nr. 26 w Lublinie:

Głosów ważnych oddano:

Na listę № 1.	32.546.	Na listę № 12	2.907
„ „ „ 2.	37.695.	„ „ „ 13	191
„ „ „ 3.	41.961.	„ „ „ 18	14.792
„ „ „ 4.	6.963.	„ „ „ 24	10.322
„ „ „ 8.	5.753.	„ „ „ 25	8.303
„ „ „ 10.	11.401.	„ „ „ 33	8.246
„ „ „ 11.	240.	„ „ „ 36	18.122

Posłami do Sejmu wybrani zostali:

Z listy № 1: Lechnicki Felicjan
„ „ „ 2: Malinowski Marjan
„ „ „ „ Kotarski Feliks
„ „ „ 3: Koter Andrzej
„ „ „ „ Kosmowska Irena
„ „ „ 36: Wójtowicz Stanisław

Zastępcami posłów są:

Z listy № 1: Górny Franciszek
„ „ „ „ Belina Prażmowski Władysław
„ „ „ „ Kudła Walerjan
„ „ „ „ Kiryk Jan
„ „ „ „ Wojtaszko Kazimierz
„ „ „ „ Kryński Kazimierz Józef
„ „ „ „ Dubiel Szymon
„ „ „ „ Nazarewicz Edward
„ „ „ „ Siemion Mikołaj
„ „ „ „ Krzeszowski Wiktor
„ „ „ „ Zalewski Antoni

Z listy № 2: Dziekan Bolesław
" " " " Szulc Walter-Maksymiljan
" " " " Bąk Józef
" " " " Bessert Piotr
" " " " Stępień Zofja
" " " " Langier Władysław
" " " " Saganowski Jan
" " " " Krzyżanowski Jan
" " " " Trąbka Jan
" " " " Mazur Michał

Z listy № 3: Wierzchoń Józef
" " " " Cholewa Henryk
" " " " Stec Jan
" " " " Surma Stanisław
" " " " Stachura Feliks
" " " " Watrakiewicz Andrzej
" " " " Próchniak Stanisław

Z listy № 36: Małecki Teofil
" " " " Szady Leon
" " " " Tomasiak Michał
" " " " Czubacki Ignacy
" " " " Bocheński Adolf Aleksander
" " " " Kozak Tomasz
" " " " Niedziałek Józef
" " " " Sztorcówna Stanisława
" " " " Świątek Stanisław
" " " " Jankowski Kazimierz

Zastępca Przewodniczącego Okręgowej Komisji Wyborczej № 26 w Lublinie

Sędzia *L. Harasiewicz.*

Lublin, dnia 7 marca 1927 r.

76.

Komunikat w sprawie rozszerzenia granic miasta Białej Podlaskiej.

„W Dzienniku Ustaw № 11/928 poz. 89 ogłoszonem zostało Rozporządzenie Rady Ministrów z 21.I 1928 r. z mocą obowiązującą z dniem 1.IV b. r. o wyłączeniu:

I. z gminy wiejskiej Sitnik w powiecie bialskim:

a) gruntów pod nazwą „Sławocinek Stary" wraz z terenem koszar piechoty i artylerji, terenem szpitala św. Karola Boromeusza oraz terenem zamku Radziwiłłowskiego, graniczącego na północ, wschód i południe z gruntami miasta Białej Podlaskiej, na zachód z gruntami wsi Sławocinek, o ogólnym obszarze 226 ha 74,8 arów (405 morgów).

b) gruntów tak zw. „Kołychowa" graniczących na północ, południe wschód i zachód z gruntami miasta Białej Podlaskiej, na północny zachód z gruntami wsi Sławocinek, o ogólnym obszarze 67 ha 94,4 arów (121 morgów 107 prętów).

c) gruntów tak zwanych „Klin" graniczących na wschód z lasami miasta Białej Podlaskiej, na północ z terenem kolejowym „Warszawa-Brześć", na południe i zachód z lasami dóbr Biała o ogóluym obszarze 59 ha 46.8 arów (106 morgów 65 prętów);

II. z gminy wiejskiej Sidorki w tymże powiecie:

a) reszty terytorjum „Zofji las" graniczącej na północ z gruntami miasta Białej Podlaskiej, na zachód z ulicą kolejową (terytorjum miejskie), na południe z terenem kolejowym stacji Biała-Podlaska, na wschód z gruntami wsi Sidorki, o ogólnym obszarze 55 ha 98.7 arów (100 morgów),

b) miejscowości „Odpadki" graniczącej na północ z terenem kolejowym stacji Biała Podlaska, na południe i zachód z gruntami miasta Białej Podlaskiej, na wschód z gruntami ornemi wsi Sidorki, o ogólnym obszarze 61 ha 68.6 arów (110 morgów);

i włączeniu wymienionych wyżej terytorjów do gminy miejskiej Biała Podlaska w tymże powiecie".

77.

Przeniesienie siedziby urzędowej inż. Jana Kownackiego do Kowla.

Lubelski Urząd Wojewódzki, na zasadzie §§ 13 i 28 rozporządzenia Ministra Robót Publicznych z dnia 28 czerwca 1926 r. o wykonaniu ustawy o mierniczych przysięgłych (Dz. Ust. R. P. № 71 z 1926 r.) niniejszem podaje do wiadomości że zarejestrowany w tutejszem województwie mierniczy przysięgły inż. Kownacki z dniem 15 lutego b. r. przeniósł siedzibę urzędową biura swego do Kowla w Województwie Wołyńskiem.

78.

Uruchomienie Agencji pocztowej w gminie Potok Wielki, pow. Janów Lubelski oraz w Dęblinie-Twierdza. pow. Puławy.

W agencji pocztowej Potok Wielki pow. Janów Lubelski uruchomiono centralę telefoniczną dla wymiany telegramów i rozmów międzymiastowych.

W urzędzie pocztowym Dęblin-Twierdza pow. Puławy uruchomiono centralę telefoniczną dlawymiany telegramów i rozmów międzymiastowych.

79.

Ceny artykułów pierwszej potrzeby w Lublinie.

Artykuły	Ilość	Przeciętna za grudzień 1927 rok	Styczeń 1928 rok III tydz.	IV tydz.	Przeciętn.
1. Chleb żytni pytlowy	1 klg.	0,60	0,60	0,60	0,60
2. Mąka pszenna	„	0,90	0,90	0,90	0,90
3. Kasa jęczmienna	„	0,70	0,70	0,70	0,70
4. Fasola	„	0,75	0,75	0,75	0,75
5. Kartofle	„	0,14	0,14	0,14	0,14
6. Ryż	„	1,35	1,35	1,35	1,35
7. Mleko	1 litr	0,40	0,35	0,35	0,35
8. Jajka	1 szt.	0,27	0,30	0,30	0,30
9. Słonina	1 klg.	3,80	3,60	3.60	3,60
10. Masło	„	7,00	6,00	6,00	6,00
11. Mięso wołowe	„	2,50	2,50	2,50	2,50
12. Kiełbasa	„	3,80	3,60	3,60	3,60
13. Sól	„	0,32	0,32	0,32	0,32
14. Cukier	„	1,45	1,45	1,45	1,45
15. Kawa żbożowa	„	3,00	3,00	3,00	3,00
16. Herbata	„	25,00	25,00	25,00	25,00
17. Węgiel kamienny	„	0,07	0,07	0,07	0,07
18. Nafta	1 litr	0,60	0,60	0,60	0,60
19. Mydła	1 klg.	2,20	2,20	2,20	2,20
20. Mieszkanie	1 izba	9,00			9,60
21. Woda		0,005			0,005
22. Gazety		0,20			0,20
23. Wpis w szkole		0,22			0,22
24. Zeszyty		0,05			0,05
25. Fryzjer		0,60			0,60
26. Teatr		1,20			1,20

80.

Komunikat komisji do badania zmian kosztów utrzymania w Lublinie

Dzienny Koszt utrzymania

Artykuły	Norma	Grudzień 1927 r.	Styczeń 1928 r.
1. Chleb żytni pyt.	1,23 klg.	73,80	73,80
2. Mąka pszenna	0,25 „	22,50	22,50
3. Kasza jęczmienna	0,05 „	3,59	3,50
4. Fasola	0,05 „	3,75	3,75
5. Kartofle	1,50 „	21,00	21,00
6. Ryż	0,15 „	20,25	20,25
7. Mleko	0,75 „	30,00	26,55
8. Jajka	1,5 szt.	40,50	45,00
9. Słonina	0,1 klg.	38,00	36,00
10. Masło	0,065 „	45,50	39,00
11. Mięso wołowe	0,25 „	62,50	62,50
12. Kiełbasa	0,07 „	26,60	25,20
13. Sól	0,01 „	3,20	3,20
14. Cukier	0,11 „	15,95	15,95
15. Kawawazbożowa	0,04 „	12,00	12,00
16. Herbata	0,01 „	25,00	25,00
17. Węgiel kamienny	6,15 „	43,05	43,05
18. Nafta	0,4 lit.	24,00	24,00
19. Mydło	0,04 klg.	8,80	8,80
20. Mieszkanie	1 izba	30,00	32,00
21. Woda	4 wiadra	2,20	2,20
22. Gazety	1 egzempl.	20,00	2,20
23. Wpis w szkole	1 wpis	22,00	22,00
24. Zeszyty	0,22	1,10	1,10
25. Fryzjer	0,033	1,98	1,98
26. Teatr	0,067	8,04	8,04
		605,02	598,37

Co wynosi 1,11% zniżki kosztów utrzymania.

C.

OGŁOSZENIA:

1) Postępowania spadkowe.

Wydział Hipoteczny przy Sądzie Pokoju w Sokołowie obwieszcza, że na dzień 21 czerwca 1928 roku wyznaczony został termin pierwiastkowych regulacyj hipotek dla:

1) nieruchomości miejskiej w Sokołowie przy ulicy Sadowej, składającej się z placu szerokości 26 i pół łokcia, a długości 24 i pół prętów, należącej do Adama i Józefy małżonków Wyrozębskich,

2) nieruchomości miejskiej w Kosowie przy ulicy Kolejowej, oznaczonej policyjnym № 47, składającej się z placu i domu mieszkalnego murowanego z cegły, krytego dachówką oraz śpichrza drewnianego, należącej do Arona Karpika i

3) nieruchomości miejskiej w Kosowie przy rynku, oznaczonej policyjnym № 1, składającej się z placu i domu mieszkalnego murowanego z cegły, krytego blachą oraz drwalki z desek, krytej deskami, należącej do Konstantego Wareluka.

W terminie powyższym osoby interesowane winny zgłosić swoje prawa w kancelarji Wydziału Hipotecznego w Sokołowie pod skutkami prekluzji.

Pisarz Wydziału Hipotecznego
przy Sądzie Pokoju w Sokołowie *J. Bieliński.*

Wydział Hipoteczny przy Sądzie Pokoju w Sokołowie-Podlaskim obwieszcza, że zostały otwarte postępowania spadkowe po zmarłych:

1) Aleksandrze Rucińskiej, właścicielce sumy 10.000 złotych, zabezpieczonej na nieruchomości wiejskiej w obrębie wsi Sikory-Duże, gminy Kudelczyn, powiatu Sokołowskiego, oznaczonej hipotecznym № 13, literą S.

2) Srulu—Towji i Chanie małżonkach Rubinsztejn, właścicielach nieruchomości miejskiej w Sokołowie, oznaczonej hipotecznym № 28 i

3) Srulu — Towji Rubinsztejnie, wierzycielu sumy, 600 rubli, zabezpieczonej na nieruchomości miejskiej w Sokołowie, oznaczonej hipotecznym № 28.

Termin zamknięcia tych postępowań spadkowych wyznaczony został na dzień 15 września 1928 roku i w tym terminie osoby interesowane winny zgłosić swoje prawa w Kancelarji Wydziału Hipotecznego w Sokołowie pod skutkami prekluzji.

Pisarz Wydziału Hipotecznego
przy Sądzie Pokoju w Sokołowie *J. Bieliński.*

Poraz drugi.

Wydział Hipoteczny w Hrubieszowie, obwieszcza, iż otwarcie zostały postępowania spadkowe po zmarłych:

Marceli Patkowskiej vel Padkowskiej, właścicielce czterech morgów gruntu w Hrubieszowie pod hipot. № 305;

Marjanie Aurelim Stanisławie Piotrowskim, używającym jedno imię „Stanisław", właścicielu ósmej części nieruchomości w Hrubieszowie № hipot. 3 i 194;

Szymonie Welczer, właścicielu nieruchomości w Uchaniach № hipot. 10;

Termin zamknięcia postępowań spadkowych i regulacji powyższych spadków wyznaczony **na dzień 20 czerwca 1928 r.**, w którym interesowani winni zgłosić prawa swoje do tych spadków w kancelarji hipotecznej w Hrubieszowie, pod skutkami prekluzji.

Wydział Hipoteczny przy Sądzie Pokoju w Sokołowie obwieszcza, że otwarte zostały postępowania spadkowe po zmarłych:

1) Joslu-Eli Farbmanie, wierzycielu sumy 400 rubli, rubli, zabezpieczonej na nieruchomości miejskiej w Sokołowie, oznaczonej hipotecznym № 163.

2) Mendlu Kramarzu, wierzycielu 157 rb. 50 kop z odsetkami, zaintabulowanych hipotecznie na nieruchomości miejskiej w Sokołowie, oznaczonej hipotecznym № 163.

Termin zamknięcia tych postępowań wyznaczony został na **dzień 12 czerwca 1928 r.** i w tym terminie osoby zainteresowane winny zgłosić swoje prawa do tych sum w kancelarji hipotecznej w Sokołowie pod skutkami prekluzji.

Pisarz Wydziału Hipotecznego
przy Sądzie Pokoju w Sokołowie *J. Bieliński.*

2) Licytacje.

№ 461/25.

Komornik przy Sądzie Okręgowym w Białej-Podlaskiej, na powiat Radzyński, Dominik Wieliczko, mający kancelarję w Międzyrzecu-Podlaskim przy ul. Warszawskiej № 38, na zasadzie art. 1030 U. P. C. podaje do wiadomości publicznej, że dnia **26 Marca 1928 r.** od godziny 10 z rana na Smolarni-Zerocin w dobrach Międzyrzec-Witoróż, powiatu Radzyńskiego, woj. Lubelskiego, odbędzie się licytacja ruchomości należących do Towarzystwa dla Handlu i Przemysłu „Polanin" sp. z ogr. odp., składających się z 5 sztuk wężownic miedzianych, 2 sztuk retort omurowanych i lokomobili, oszacowanych na sumę 4.500 złotych, które na zasadzie art. 1070 U. P. C. mogą być sprzedane niżej ceny szacunku.

Spis rzeczy i szacunek takowych przejrzany być może w dzień i na miejscu licytacji.

Międzyrzec-Podlaski, dnia 1 marca 1928 r.

Komornik Sądowy *Domiczek.*

№ E. 80 i 81/28.

Komornik przy Sądzie Okręgowym w Lublinie 2 rewiru powiatu Janowskiego Antoni Mazurek zamieszkały w Kraśniku na zasadzie art. 1030 Ust. Post. Cyw. podaje do wiadomości publicznej, że dnia **29 marca 1928 roku** od godziny 10 z rana w Starejwsi wsi gminy Zakrzew pow. Krasnystawskiego odbywać się będzie licytacja ruchomości, należących do Wawrzyńca Wójcika, składających się z krowy czerwono łysej, jałówki czarno łysej, krowy białej z czerwonem, dwojga świń białych i kieratu z młocarnią na pokrycie należności Szmula Najzera a oszacowanych na ogólną sumę 1320 złotych.

Spis rzeczy i ich szacunek poszczególny przejrzane być mogą w dniu licytacji.

Komornik Sądowy *Mazurek.*

Akta № 538/27.

Komornik przy Sądzie Okręgowym w Lublinie 2 rewiru powiatu Janowskiego Antoni Mazurek zamieszkały w Kraśniku na zasadzie art. 1030 Ust. Post. Cyw. podaje do wiadomości publicznej, że dnia **2 kwietnia 1928 roku** od godziny 10 z rana w Brzozówce powiatu Janowskiego odbywać się będzie licytacja ruchomości, należących do **Marcina Stachuli** składających się z krowy czarnej z białem, klaczy gniadej i wieprzka na pokrycie należności Jana Stachuli a oszacowanych na ogólną sumę 550 złotych.

Spis rzeczy i ich szacunek poszczególny przejrzane być mogą w dniu licytacji.

Komornik Sądowy *Mazurek.*

Akta 95/28.

Komornik przy Sądzie Okręgowym w Lublinie 2 rewiru powiatu Janowskiego Antoni Mazurek zamieszkały w Kraśniku na zasadzie art 1030 Ust. Post. Cyw. podaje do wiadomości publicznej, że dnia **4 kwietnia 1928 roku** od godziny 10 z rana w Annopolu powiatu Janowskiego odbywać się będzie licytacja ruchomości, należących do **Jakóba-Lejby Rozenberga** składających się z dziewięćdziesięciu metrów żyta na pokrycie należności Hersza-Bera vel Herszka Neja a oszacowanych na ogólną sumę 3420 złotych.

Spis rzeczy i ich szacunek poszczególny przejrzane być mogą w dniu licytacji.

Komornik Sądowy *Mazurek.*

Akta № 133, 134, 135 i 136/28.

Komornik Sądowy przy Sądzie Okręgowym w Lublinie 2 rewiru powiatu Janoskiego **Antoni Mazurek** zamieszkały w Kraśniku na zasadzie art. 1030 Ust. Post. Cyw. podaje do wiadomości publicznej, że dnia **4 kwietnia 1928 r.** od godziny 10 z rana w Annopolu powiatu Janowskiego odbywać się będzie licytacja ruchomości, należących do **Manesa Brafmana** składających się z 1) Zegara ściennego, 2) Dwuch lichtarzy platerowanych, 3) Maszynki „Prymus" 4) Pół kilograma herbaty, 5) Kufy żelaznej, 6) Dziesięciu lampek elektrycznych, 7) Bufetu sklepowego, 8) Dwudziestu paczek herbaty po 4 łuty, 9) Skarpetek, krawatów i pończoch, 10) Szafy sklepowej o 24 szybach, 11) Dwudziestu pięciu świec dużych, 12) Rezerwuaru naftowego z urządzeniem do pompowania, 13) Pięćdziesięciu szkieł do lamp, 14) Pięćdziesięciu paczek smaru do wozu, 15) Wagi dziesiętnej małej i 16) Wagi bufetowej na pokrycie należności Lipy Baumsteina, a oszacowanych na ogólną sumę 533 zł.

Spis rzeczy i ich szacunek poszczególny przejrzane być mogą w dniu licytacji.

Komornik Sądowy *Mazurek.*

Rp. E. № 44/28.

Komornik przy Sądzie Okręgowym w Lublinie, **Stefan Racinowski** zamieszkały w Krasnymstawie, na zasadzie art. 1030 ust. post. Cyw. Sąd., podaje do publicznej wiadomości, że na **2 kwietnia 1928 r.** od godz. 10 rano w Starym-Dworze wyznaczona sprzedaż przez licytację ruchomego majątku, należącego do **Zygmunta Sobocińskiego** mianowicie: pary koni wyjazdowych, 3-ch krów czarno-graniastych i t. d. ocenionych na 17.400 złotych na satysfakcję Eljarza Erlicha.

Opis ruchomości można rozpatrzeć na miejscu w dniu sprzedaży.

Dnia 2 marca 1928 r.

Komornik Sądowy *Racinowski.*

Rp. E. Nr. 37/1925 r.

Komornik przy Sądzie Okręgowym w Lublinie, **Stefan Racinowski** zamieszkały w Krasnymstawie, na zasadzie art. 1030 ust. post. Cyw. Sąd., podaje do publicznej wiadomości, że na **30 marca 1928 roku** od godziny 10 rano we wsi Borsuk gm. Gorzków wyznaczona sprzedaż przez licytację ruchomego majątku, należącego do **Józefa Pilata** mianowicie: krowy, cielęcia, 4 świń, 6 kóp żyta, 10 kóp pszenicy i 5 kóp owsa, ocenionych na 1650 zł na satysfakcję Wiktorji Sajowej.

Opis ruchomości można rozpatrzeć na miejscu w dniu sprzedaży.

Dnia 27 lutego 1928 r.

Komornik Sądowy *Racinowski.*

Komornik Sądowy przy Sądzie Okręgowym w Lublinie 2 rewiru na powiat Chełmski **Aleksander Piniński**, zamieszkały w Chełmie, na zasadzie art. 1030 ust. post. cyw. ogłasza, że na **29 marca 1929 r.** o godz. rano w majątku Kanie, gminy Pawłów, pow. Chełmskiego wyznaczona została sprzedaż przez publiczną licytację majątku rucho-

mego, należącego do **Ksawerego i Zotji małżonków Wojciechowskich**, składającego się z 7 koni wyjazdowych, 2-ch powozów, karety, 20 krów holenderskich i 6 zrebiąt dwuletnich oszacowanyeh na sumę Zł. 26.500 gr.

Podlegające sprzedaży ruchomości obejrzeć można w dniu licytacji na miejscu.

m. Chełm 5 marca 1928 roku.

Komornik Sądowy *Piniński.*

Komornik Sądowy przy Sądzie Okręgowym w Lublinie 2 rewiru na powiat Chełmski **Aleksander Piniński**, zamieszkały w Chełmie, na zasadzie art. 1030 post. cyw. ogłasza, że na dzień **28 marca 1928 roku** o godz. 10 rano w kol. Mańkowszczyzna, gm. Rakołyky pow. Chełmskiego wyznaczona została sprzedaż przez publiczną licytację majątku ruchomego, należącego do Franciszka Sidora składających się z 1 konia, 1 klaczy, bryczki na resorach, siewnika firmy „Original Pragner", żniwiarki firmy „Dering", pługa i wozu na żelaznych osiach ocenionych na sumę zł. 1750.—, przyczem koń i klacz mogą być sprzedane niżej ceny szacunkowej.

Podlegające sprzedaży ruchomości obejrzeć można w dniu licytacji na miejscu.

m. Chełm 29 lutego 1928 roku.

Komornik Sądowy *Piniński.*

Komernik Sądowy przy Sądzie Okręgowym w Lublinie 2 rewiru na powiat Chełmski **Aleksander Piniński**, zamieszkały w Chełmie, na zasadzie art. 1030 ust. post. cyw. ogłasza, że na dzień **23 marca 1928 roku** o godz. 10 rano w kolonji Plisków gm. Rakołupy pow. Chełmskiego wyznaczona została sprzedaż przez publiczną licytację majątku ruchomego, należącego do **Józefa Szteja** składającego się z 1 klaczy lat 5, 1 cielaka, 1 wozu i 1 stołu ocenionych na sumę Zł. 550.—.

Podlegające sprzedaży ruchomości obejrzeć można w dniu licytacji na miejscu.

m. Chełm 29 lutego 1928 roku.

Komornik Sądowy *Piniński.*

Komornik Sądowy **Bolesław Sankowski** zamieszkały w Turobinie, pow. Krasnystawskiego na zasadzie art. 1030 ust. Post. Cyw. ogłasza, że na dzień **3 kwietnia 1928 roku** o godz. 12 w południe w majątku Państwowym Łopiennik Dolny gm. Łopiennik pow. Krasnystawskiego wyznaczona została sprzedaż przez publiczną licytację ruchomości, należących do **Romana Szczepańskiego** składających się z młocarni, 2 kieratów, 2 sieczkarni, 2 młynków, żniwiarki, kosiarki, 4 pługów, 12 bron, 2 kultywatorów 2 siewników, 4 wozów, 4 sań, 7 koni 5 krów ocenionych do sprzedaży na sumę 7.110 złotych.

Podlegające sprzedaży ruchomości obejrzeć można w dzień licytacji na miejscu.

Turobin, dn. 29 lutego 1928 r.

Komornik Sądowy *Sankowski.*

3) Konkurs na stanowisko lekarza weterynaryjnego w Kraśniku.

Magistrat m. Kraśnika, powiatu Janowskiego ogłasza

Konkurs

na stanowiskr lekarza weterynaryjnego w Kraśniku, z uposażeniem według VIII grupy (samotny) płac urzędników państwowych.

Oferty należy składać do Magistratu m. Kraśnika w terminie do dnia 25 marca r. b. i dołączyć następujące dokumenty:

1) dowody wykształcenia.

2) dowód obywatelstwa Polskiego

3) własnoręcznie napisany życiorys

4) świadectwo uprzednio odbytej praktyki lekarskiej

Do obowiązków lekarza miejskiego należy również i nadzór nad miejscową rzeźnią miejską.

Kraśnik, 21 lutego 1928 r.

Kierownik Magistratu *Mazurkiewicz.*

4) Konkurs na stanowisko inspektora samorządu gminnego na powiat janowski.

„Wydział Powiatowy w Janowie Lubelskim ogłasza ponownie

Konkurs

na stanowisko inspektora samorządu gminnego na powiat janowski.

Od kandydatów wymagane są:

1) nieprzekroczony wiek lat 40,

2) wykształcenie conajmniej średnie,

3) 3 letnia praktyka samorządowa,

4) Obywatelstwo Polskie,

5) nazwiska 2 osób, któreby mogły udzielić o kandydacie referencji,

6) własnoręcznie napisany życiorys.

Do posady przywiązane jest uposażenie VIII wzgl. VII grupy płac. państw. pracown. plus 15 proc. dodatku komunalnego.

Podania wnosić należy do Wydziału Powiatowego w Janowie Lub. do dnia 31 marca 1928 r."

5) Konkurs na stanowisko miejskiego lekarza weterynarji.

Magistrat miasta Włodawy ogłasza

Konkurs

na stanowisko miejskiego lekcrza weterynarji.

Do stanowiska przywiązane są pobory według VIII st. pł. urzędników państwowych + 15 proc. dodatku komunalnego:

Kandydaci, składający oferty, winni przedłożyć:

1) Życiorys.

2) Dowód obywatelstwa polskiego.

3) Odpisy dyplomu·

4) Zezwolenie na prawo praktyki lekarskiej.

5) Odpisy świadectw z poprzedniej pracy.

Termin składania ofert do 25 marca 1928 r.

Oferty nieuwzględnione pozostają bez odpowiedzi.

Burmistrz m. Włodawy (—) *A. Ber.*

6) Przetarg na 2 maszyny do pisania Underwood i Remington.

Lubelski Urząd Wojewódzki (Okręgowa Dyrekcja Robót Publicznych) ogłasza, iż dnia **20 marca 1928 r.** o godz. 12-tej w biurze Okręgowej Dyrekcji Robót Publ. w Lublinie, Plac Litewski Nr. 5, odbędzie się w drodze publicznego przetargu, sprzedaż 2-ch maszyn do pisania, a mianowicie: „Remington" model 9 Nr. 369453 — cena wywoławcza 150 zł. i „Underwood" model 5, Nr. 259473 — cena wywoławcza 250 zł.

Biorący udział w licytacji winni złożyć na ręce przewodniczącego wadjum w wysokości 40 złotych.

Wymienione maszyny można oglądać w Biurze Okręgowej Dyrekcji Robót Publicznych w godzinach urzędowych.

7) Przetarg na dostawe materjałów kamiennych w formie tłucznia (szabru) kamienia łamanego oraz szlaki wielkopiecowej do konserwacji dróg państwowych na terenie Województwa Lubelskiego.

Lubelski Urząd Wojewódzki — Okręgowa Dyrekcja Robót Publicznych w Lublinie rozpisuje publiczny przetarg ofertowy na dostawę materjałów kamiennych w formie tłucznia (szabru) kamienia łamanego oraz szlaki wielkopiecowej do konserwacji dróg państwowych na terenie Województwa Lubelskiego.

Przetarg odbędzie się w lokalu Okręgowej Dyrekcji Robót Publicznych w Lublinie o godz. 12 w **dniu 22 marca 1928 r.** Oferty pisemne sporządzone ściśle według wymogów określonych w Przepisach Tymczasowych o oddawaniu państwowych dostaw według rozporządzenia Ministerstwa Robót Publicznych z dnia 31/VII-1926 roku. L. III-396/26 (wolne od stempla) i zaopatrzone w dowód złożenia przez oferenta w Kasie Skarbowej wadjum w wysokości 5 proc. (pięć procent) wartości oferowanej dostawy należy składać lub przesyłać pocztą do Okręgowej Dyrekcja Robót Publicznych w Lublinie, w zapieczętowanych kopertach z napisem:

„Oferta do przetargu na dostawę materjałów kamiennych odbyć się mających w dniu 22 marca 1928 r.

Informacje dotyczące warunków dostawy oraz ustalonego na rok 1928/9 — planu dostawy materjałów kamiennych będą reflektantom udzielane w Okręgowej Dyrekcji Robót Publicznych (Oddział Drogowy pokój 11) w Lublinie w godzinach urzędowych.

Termin składania ofert upływa w dniu wyznaczonym na odbycie przetargu o godzinie 12-ej bezpośrednio przed rozpoczęciem rozprawy ofertowej przez Przewodniczącego Komisji Przetargowej.

Okręgowa Dyrekcja Robót Publicznych zastrzega sobie możność przeprowadzania licytacji ustnej bezpośrednio po otwarciu i rozpatrzeniu ofert pisemnych, oraz prawo wyboru referenta niezależnie od proponowanych cen.

Oferty nieodpowiadające warunkom zawartym w wyż. powołanem rozporządzeniu Ministerstwa Robót Publicznych lub złożone po terminie nie będą rozpatrywane.

8) Przetarg na wykonanie robót ziemnych na 7 kim. drogi Michów-Lubartów o masie 28.600 m³.

Wydział Powiatowy Sejmiku w Lubartowie ogłasza przetarg ofertowy pisemny na wykonanie **robót ziemnych** na 7 klm. drogi Michów — Lubartów o masie 28·600 m.³

Termin składania ofert do godziny 12-ej **dnia 21 marca 1928 roku.**

Bliższych informacji udziela Powiatowy Zarząd Drogowy w Lubartowie.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego
Starosta Lubartowski
(—) *A. Krauze.*

9) Założenie gminnej kasy pożyczkowo-oszczędnościowej w gminie Olszanka powiatu Konstantynowskiego.

Na zasadzie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o organizacji i ustaleniu statutów gminnych kas pożyczkowo-oszczędnościowych z dnia 30 grudnia 1924 r. (Dz. U. R. P. № 118/24, p. 1069) i Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych wydanego w porozumieniu z Ministrem Skarbu z dnia 13 marca 1925 r. o statucie normalnym gminnych kas pożyczkowo-oszczędnościowych (Dz. U. R. P. № 35/25 r., poz. 239) została założona gminna kasa pożyczkowo-oszczędnościowa z siedzibą **w Olszance, pow. Konstantynowskiego.**

Kapitał zakładowy kasy ustalono w sumie 2088 zł. Kasa może zaciągać zobowiązania do 20-krotnej wysokości kapitałów zakładowego i zasobowego kasy.

10) Założenie nowych ksiąg ludności w gminie Huszlew powiatu Konstantynowskiego.

Poraz trzeci.

Urząd Gminy Huszlew powiatu Konstantynowskiego zakłada nowe księgi ludności stałej. Przeto wzywa się osoby zainteresowane do przedłożenia dowodów przynależności do Gminy Huszlew w terminie do dnia 30-go kwietnia 1928 r.

Po upływie tego terminu osoby, które nie przedłożą dowodów przynależności, stracą prawo do wpisu jako stali mieszkańcy gminy Huszlew.

11) Zagubione dokumenty.

Starosta Bialski ogłasza:

Chromiec Ignacy zamieszkały w Białej-Podlaskiej zagubił dowód osobisty № 243715 wydany przez Starostwo w Białej Podlaskiej.

Po raz drugi.

Gawłowski Tomasz z Dobrynia rocznik 1884 zagubił książeczkę wojskową, wydaną przez P.K.U. Biała Podlaska oraz paszport podróży od Naczelnego Dowództwa Wojsk Polskich—Zarząd Cyw. Ziem Wschodnich z r. 1919.

Starosta Garwoliński ogłasza:

Frajdenrajch Icek zam. w Warszawie zgubił wyciąg z ksiąg ludności stałej m. Garwolina, wydany przez magistrat m. Garwolina w dniu 18.X-1927 r.

Jęczmyk Ludwik zam. w Jagodnem gm. Kłoczew zgubił dowód osobisty wydany przez Starostwo Garwolińskie w 1922 r.

Maszkiewicz Józef zam. w Garwolinie zgubił legitymację nauczycielską wydaną przez Kuratorjum w Lublinie za № 12371 w 1925 r.

Starosta Hrubieszowski ogłasza:

Michalska Aleksandra zamieszkała w Skryhiczynie gminy Białopole zgubiła dowód osobisty wydany przez Starostwo Hrubieszowskie w 1923 roku.

Starosta Janowski ogłasza:

Kwesta uliczna urządzona przez Towarzystwo Dobroczynności „Genilus—Chesed" w Kraśniku w dniu 6-go lutego b. r. dała czystego dochodu 26,90 zł.

Starosta Krasnostawski ogłasza:

Wojciech Mochalski zamieszkały w Suchodołach, gm. Fajsławice zgubił w dniu 10 b. m. w przejeździe Fajsławice—Lublin tylny № rejestracyjny swego samochodu L. B· 3566.

Starosta Lubartowski ogłasza:

Magierka Zygmunt urodzony w roku 1902 zamieszkały w Lubartowie zgubił poświadczenie Komisji Poborowej w Lubartowie z dnia 30 czerwca 1925 r. № listy poborowej 865.

Starosta Lubelski ogłasza:

Antoni Jakubczyk z Lublina zgubił rewolwer cal. 6.35 № 703388 w dniu 13 stycznia 1928 r.

Zgubiono numer samochodowy 3276 wydany przez Dyr. Robót Publicznych w Lublinie.

Ze zbiórki ulicznej urządzonej dnia 12.II r. b. przez T-wo Uniwersytetu Robotn. w Lublinie przyniosło czystego zysku 247 zł. 73 gr.

Starosta Łukowski ogłasza:

Cieślak Władysław zam. we wsi Okrzeja, gm. Gułów, zgubił książkę wojskową, wydaną przez Pow. Kom. Uzupełnień w Łukowie.

Polkowskiemu Władysławowi zam. w Łukowie skradziono dowód osobisty № 470134/603/23 wydany przez Starostwo Łukowskie i książeczkę wojskową wydaną przez P. K. U. Łuków.

Czupryna Bolesław zam. w Tuchowiczu, zgubił książkę wojskową wydaną przez P. K. U. Łuków.

Rutkowski Brunon zam. w Krynce, gm. Celiny zgubił 2 świadectwa na klacze wydane na nazwisko Przewłockiego z Mórd.

Starosta Radzyński ogłasza:

Leszczyński Edward roczn. 1906 zgubił poświadczenie Komisji Poborowej w Radzyniu № 801.

Koza Jan zagubił świadectwo pochodzenia na konia wydane dnia 10.V 1926 r. prrzez Urząd Gminy Wohyń, które unieważnia się.

Syczewski Teodor roczn. 1895 zam. w Wohyniu zgubił książeczkę wojskową wydaną przez Komisję Kontrolną w Wohyniu w roku 1923.

Starosta Siedlecki ogłasza:

Taczalskiemu Stanisławowi zam. w Siedlcach, ulica Długa № 38 skradziono pozwolenie na broń wydane przez Starostwo Siedleckie 16 lutego 1927 r. № 280799/105 i książeczkę wojskową roczn. 1883, wydaną przez P. K. U. w Siedlcach.

Jabłonka Chaja-Mala Jabłonka, zam. w Siedlcach przy ul. 3-go Maja № 30, zgubiła paszport zagraniczny wydany przez Starostwo Siedleckie dnia 21 grudnia 1927 r. Nr. 313280.

Starosta Węgrowski ogłasza:

Gołabówna Helena, zam. w Korytnicy, gm. Korytnica zagubiła legitymację urzędniczą № 4014 wydaną przez Lubelskie Kuratorjum Szkolne.

Szafarski Aleksander zam. we wsi Krypy gm. Borze zagubił w r. 1925 książeczkę wojskową wydaną przez P. K. U. Ostrów—Łomża i dowód osobisty Nr. 365 serja 463391 z dnia 11 maja 1923 r. wydany przez Starostwo Węgrowskie.

Starosta Zamojski ogłasza:

Z kwesty urządzonej w dniu 2 lutego b. r. przez T-wo Ochotniczej Straży Pożarnej w Horyszowie Polskim gm. Nowa Osada, osiągnięto dochoou 24 zł. 20 groszy.

Nowakowski Adam zam. Mocówka, gm. Łabunie zgubił tablicę rejestracyjną samochodową tylną № 3442.

Ogłoszenia.

Po raz drugi.

Rubacha Leja z Chełma zagubiła dowód osobisty wydany przez Starostwo w Pińsku.

OD ADMINISTRACJI

Administracja zawiadamia P. P. Prenumeratorów, że skorowidz do Dziennika Urzędowego Woj. Lub. za rok 1927 zostanie wydany w bieżącym miesiącu.

Redakcję zakończono 10 marca 1928 r.

Drukarnia M. Kossakowska w Lublinie.